

PACIFIKE NUSKANDINO JAPONU KARO LAIVA

ALEUTU IR SALOMONU SALOSE ZUVO 7 JAPONU TRANSPORTO LAIVAI

Guadalkanale ismete daug sprogtamos medziagos visame Kokumono ruoze

WASHINGTON, D. C., saus. 3 d. — Salomonu salu vandenyse Amerikos bombanesiai puolę dvi japonu destrojeriu grupes, siandien paskelbe laivyno departamentas.

Pirmoji japonu laivu grupę buvo uzpulta šalia Shortland salu, 300 myliu atstume nuo Guadalkanalo. Amerikos bombanesiai ismetę daug bombu, bet lakunai neturejo progos stebėti atakos rezultatu.

Antroji japonu laivu grupę buvo uzpulta šiaurėje nuo Rendova salos, kuri randasi N. Georgijos salyne. Japonu destrojerius lydejo 15 priešo lektuvu. Cia vienas japonu destrojeris buvo nuskandintas, o kitas padegtas.

Vakar vakare paskelbtas laivyno pranešimas sakę, kad Amerikos aviacija puolę japonus Aleutu ir Salomonu salu srityse, nuskandindama septynis japonu transporto laivus. Amerikos narlaiviai sunkiai suzeidę vieną japonu destrojeri.

Amerikos aviacija pakartotinai puolę japonus Kiska saloje. Šeši japonu lektuvai bandę pastoti Amerikos lakunams kelia. Vienas priešo lektuvas buvo nu-

muštas. Tiršti debesys neleido amerikiecius stebėti ismetu bombu padarytu nuostoliu.

Salomonu salyno srityje amerikiečiai bombardavo Munda aerodroma. Kelios bombos pataikę į priešlektuviniu patranku įtaisymus.

Guadalkanalo saloje eina kovos keliose zonose. Vakar dienos kovose amerikiečiai užmušę nuo 30 iki 35 japonu. Priešas artilerija apšaudė kai kurias amerikieciu pozicijas.

Guadalkanale Amerikos aviacija smarkiai bombardavo japonu pozicijas. Daug sprogtamos medziagos ismesta Kokumono zonoje. Manoma, kad japonu karo vadovybe yra įsikusi šioje zonoje. Kokumono ruozas yra apaugęs labai aukštomis tropiku žolėmis, lakunai negalėjo pastebėti padarytu nuostoliu.

Guadalkanalan atsiustas didokas skaičius modernisku naikintuvu. Iki šiam metui lakunai buvo priversti vartoti Airacobas, bet dabar jau priešas puolamas naujais Warhawk lektuvais.

Kai Amerikos lektuvai bombardavo Munda aerodroma, tai nepakilo nė vienas japonu lektuvas.

SAJUNGININKAI PAEME SVARBIAUSIAS JAPONU POZICIJAS BUNA SRITYJE

Adm. Halsey pranašauja visišką Sajunginių Valstybių laimėjimą šiais metais

Iš N. GINEJOS, Australija, saus. 3 d. — Sajungininku karo jėgos pavyko užimti svarbiausias priešo pozicijas Buna srityje ir karo vadovybe jau kreipia visą dėmesį į Lae sritį, praneša korespondentai.

Amerikos ir Australijos aviacija siunčiama Lae srityje įsištiprintu japonu bombarduoti.

Sajungininkai paėmę visus valdžios pastatus Buna srityje ir artilerija apšaudė Buna uostą.

Bunoj palaužtas japonu pasipriešinimas

SAJUNGININKU ŠTABAS, Australija, saus. 3 d. — Sajungininku karo jėgos pavyko palaužti japonu pasipriešinimas visame Buna fronte, šiandien paskelbė štabas.

Australiečiai paėmę vadina mas Giropa pozicijas, o amerikiečiai įsiveržė į valdžios pastatų zoną.

Visame Buna fronte sajungininkai užėmė naujas pozicijas ir sunaikino prieša. Japonai bėga prie jūros.

Admirolas tikisi dideliu laimėjimu

IŠ PIETU PACIFIKO, saus. 3 d. — Adm. Halsey pareiškė, kad šie metai atneš Sajungi-

nėm Valstybėm dideliu laimėjimu, "ašis" bus sumušta.

Japonu adm. Jamamoto atvyks į Washingtoną taikai pasirašyti, bet ne tokiomis sąlygomis, kokiomis jis galvojo, pareiškė adm. Halsey.

Pietų Pacifiko laivyno vadas tvirtina, kad kovos veiksmams persimes į pačios Japonijos žemes.

Prancuзу generolai nori susitarti

LONDONAS, saus. 3 d. — Gen. de Gaulle vakar pareiškė, kad jis pasiulęs gen. Giraud pasimatyti prancuзу teritorijoj ir aptarti visus prancuзу reikalus.

Gen. de Gaulle pareiškė nepasitenkinimo, kad išties savaitę jis negavęs atsakymo į savo pasiulymą.

Kovojantieji prancuзai nenori dirbti su Darlano sudaryta Vichy valdžios pareigunų "imperijos taryba".

Pirmas prancuзу laivu kanvojus iš Dakaro atplaukė į Gibraltarą. Prancuзу laivus lydėjo karo laivai.

ORAS

Saltas. Saulė teka — 8:19; leidžiasi — 5:33.

ŠIOS DIENOS KARO VEIKSMAI

PACIFIKE: Amerikos aviacija nuskandino vieną japonu karo ir 7 transporto laivus. Amerikiečiai bombardavo Munda aerodroma, Guadalkanale užmušę 30 japonu.

N. GINEJOJ: Bunoj amerikiečiai išmušę japonus iš kelių svarbiu poziciju. Puola priešą Lae srityje.

RUSIJOJ: Rusai perkirto Leningrado-Vitebsko geležinkelio linija, užėmė kelis kaimus Kotelnikovo ruoze ir privertė vokiečius trauktis Kaukaze. Vokiečiai puola rusus Kaluga fronte.

KRETOJ: Amerikos ir britu aviacija labai smarkiai bombardavo vokieciu aerodromus Kretos saloje.

LYBIJOJ: Prysakinės britu kariuomenės dalys susirėmė su vokiečiais Buzrat srityje. Britai bombarduoja vokiečius ir stumiasi pirmyn.

TUNISIJOJ: Amerikos aviacija smarkiai bombardavo Sfax, Sousse ir Gabes.

Pasitrauks suomių užs. ministeris

ŠTOKHOLMAS, Šved., saus. 3 d. — Tvirtinama, kad netrukus bus priverstas pasitraukti dabartinis suomių užsienio ministeris Rolf Witting.

Witting yra provokiškai nusiteikęs, tuo tarpu pačioje Suomijoj kasdien stiprėja prieš vokiečius nukreiptas nusistatymas.

Ministerio vieton minimas Errko vardas.

Hitleris pašalino svarbius diplomatus

LONDONAS, saus. 3 d. — Hitleris atšaukė iš užimamų vietu vokieciu ambasadorius Ispanijoj, Švedijoj ir Japonijoj.

Hitleris nepatenkintas santykiais su Japonija. Vokieciu ambasadorius prie Nankino valdžios tapo paskirtas ambasadorium į Tokijo.

Hans Thomsen tapo paskirtas nauju vokieciu ministeriu Švedijoj, o Adolf von Moltke atstovaus Vokietiją Ispanijoj.

Indėnai puola gumos gamintojus

RIO de ŽANEIRO, Brazilija, saus. 3 d. — Mananau upės pakraščiuose indėnai užmušė 8 asmenis, kurie rupinosi gumos gamyba.

Užmuštųjų tarpe yra viena moteris ir du vaikai. Manorū, kad indėnus pasamdė kiti gumos rinkėjai, kurie yra priešingi didelėms gumos bendrovėms.

Policija yra pasiryžusi praveisti stropų tardymą ir užpuolimo kaltininkus tinkamai nubaudyti.

Meksika sumokėjo J.V. valdžiai pusę milijono dolerių už revoliucijos metu padarytus nuostolius amerikiečiams.

Graikiai nuvertė nuo bėgčių vokieciu traukinį ir užmušė 250 kareiviu.

Prezidento Sunus Pasižymėjo

Maj. Gen. James Doolittle įteikia pasižymėjimo kryžių Lt. Plk. Elliott Roosevelt, Prezidento sunui. Lt. Plk. Roosevelt pasižymėjo tuo, kad nuėmė labai puikias priešo poziciju fotografijas.

NACIU ARMIA PRIVERSTA TRAUKTIS IŠ SVARBIU KAUKAZO POZICIJU

Hitleris atšaukė vokieciu ambasadorius Ispanijoj, Švedijoj ir Japonijoj

MASKVA, Rusija, saus. 3 d. — Sovietu armija, pasiveržusi Kotelnikovo ruoze, pasiekė Remontnaja stotį, kuri randasi 117 myliu nuo Stalingrado, šiandien paskelbė sovietu armijos štabas.

Kaukazo fronte rusai atėmė iš vokieciu Elchotovo, kuri randasi 30 myliu į pietus nuo Nalčiko.

Vokiečiai traukiasi iš svarbiu poziciju ir palieka rusams didelius kiekius įvairios karo medziagos.

Rusai perkirto Leningrado gelžkeli

MASKVA, Rusija, saus. 4 d. — Sovietu karo jėgos perkirto geležinkelio linija, kuria vokiečiai aprupino karo medžiaga Leningrado frontą, skelbia štabas.

Leningrado-Vitebsko geležinkelis perkirstas ties Velykie Luki.

Rusai randasi tikrai 70 myliu

Vėliausios Naujienos

— Rusu karo jėgos vakar atėmė iš vokieciu Mozdoką ir kitus aplinkinius miestelius, paskelbė sovietu štabas. Vokiečiai traukiasi visame Kaukaze.

— Prancuзу kariuomenė paėmė kelias svarbias pozicijas Kaiouran srity, Tunisiujo. Sajungininkai bombarduoja vokiečius Tunise ir Bizertoj.

— Kovojantieji prancuзу kariuomenė veržiasi Tripolitaniijos rykumon be didelio "ašies" pasipriešinimo.

— Gen. Romelio kariuomenė įsikasė Zamzam srityje ir priešinasi britams. Britai laimėjo Wadi Bei el Čebir mušį.

— Atstovas Dies paruošė raportą apie savo komiteto veikimą. Komiteto narys Voorhis sake, kad raportas yra asmeniškasis, nes komitetas jo nepatvirtino.

— Amerikos ir britu aviacija smarkiai bombardavo šiaurės Prancuziją, Olandiją ir Belgiją. Šimtai lektuvu dalyvavo karo veiksmuose. Amerikiečiai bombardavo naciu narlaiviu baze St. Nazaire. 7 Amerikos bombanesiai nesugrižo.

— Hitleris pareikalavo Lavalia išsiųsti Vokietijon kelis tūkstančius labiau pasižymėjusių prancuзу.

1941 M. PRADZIOJE HULL INFORMAVO VALDZIA APIE JAPONU PASIRUOSIMUS

Ambasadorius Grew ispėjo departamenta apie japonu norą užpulti Pearl Harbor

WASHINGTON, D. C., saus. 3 d. — Užsienio departamentas išleido "Baltąją Knygą", kurioje atspausiti dokumentai, liečiant Amerikos, Japonijos, Vokietijos ir Italijos diplomatinis santykius prieš karą.

1941 m. sausio 27 dieną ambasadorius Grew informavo užsienio departamentą apie japonu pasiruošimus netikėtai užpulti Pearl Harbor ir kitas J.V. teritorijas Pacifike. Sekretorius Hull tuojau informavo atsakomingu valdžios atstovus.

Jau lapkričio 29 dieną, žinoma, praėjusiais metais, sekretorius Hull informavo britu ambasadoriu, jog ateity Amerikos ir Japonijos santykiais privalės rupintis karo ir laivyno departamentai.

Atspausčiuose dokumentuose liečiami santykiai su Vokietija ir Italija, bet knygos didžiama pašvesta Japonijai.

Japonai siulė susitikti prezidentui Rooseveltui ir premjerui Konoje, bet Amerikos valdžia atmetė šį pasiulymą.

Japonu kariškoji grupė būtų panaudojusi nepavykusį susitikimą karo propagandai stiprinti ir kaltę būtų ant Amerikos vertusi. Be to, nenumatytos galimybės susitarti.

Willkie reikalauja sąjungininku vienybės

NEW YORK, N. Y., saus. 3 d. — Jeigu mes dabar nesustiprinsime dėl Sąjunginių Valstybiu pokarinės veiklos, tai karui pasibaigus nebus jokių Sąjunginių Valstybiu, pareiškė Wendell Willkie.

Willkie reikalauja dabar aptarti visus reikalus ir pradėti vykinti sąjungininku planus. Willkie siulo visiems pareikšti savo principus ir skubiai dėl jų susitarti, kad vėliau viskas neiširtų.

Amerika privalės vadovauti taikai

WASHINGTON, D. C., saus. 3 d. — Karui pasibaigus, Amerika privalės imtis vadovybės visiems pasaulio reikalams tvarkyti, šiandien pareiškė Eric Johnston, J.V. prekybos rumu prezidentas.

Nė viena kita pasaulio valstybė nebus tinkamai pasiruošusi pastoti kelią badui, terorizmui ir įvairioms diktatoroms.

Amerika galės išspręsti savas ir svetimas problemas, bet privalės glaudžiau bendradarbiauti, tvirtina Johnston.

Vanduo atneša milijonus nuostoliu

PORTSMOUTH, O., saus. 3 d. — Pradėjęs kilti Ohio upės vanduo jau padarė gyventojams kelis milijonus dolerių nuostoliu.

Apskaičiuojama, kad 50,000 gyventojų jau liko be pastogės. Portsmouthą iki šiam metui apsaugo nuo tvano 62 pėdų aukščio siena.

Vanduo pradėjo veržtis per sieną, bet vyrai ir kariškiai su laikė vandenį smėlio maišais, kuriuos krauna ant sienos.

Henderson sutaupė 31 bilijoną

WASHINGTON, D. C., saus. 3 d. — Leon Henderson pareiškė, kad Istaiga Kainoms Tvarkyti sutaupė kraštui 31 bilijoną dolerių.

Hendersonui pavyko sulaukyti prekių kainas, išvengti infliacijos ir sutaupyti valstybei ir piliečiams dideles sumas pinigų.

Praeito karo pradžioje prekių kainos pakilo žymiai daugiau, negu dabartinio karo metu, tvirtina Henderson.

Vokiečiai nuskandino savo laivą

LONDONAS, saus. 3 d. — Vokieciu jurininkai nuskandino 10,000 tonų prekybos laivą, kai britu laivynas įsakė jam sustoti Atlantike, šiandien paskelbė admiralitetas.

Vokiečiai bandė atgabenti žaliavų fr išvengti sąjungininku blokados. Dalis prekybos laive buvusių vokieciu jurininku pateko į britu nelaisvę.

Šiaurės juroj vokiečiai neteko destrojerio, kai bandė pulti sąjungininku kanvojų.

Maršalas Timošenko senai atstatytas

MASKVA, Rusija, saus. 3 d. — Maršalas Timošenko buvo atstatytas nuo karo vado pareigų pietų Rusijoj prieš šešis mėnesius, šiandien paskelbė sovietu valdžios atstovai.

Marš. Timošenkos vieton tapo paskirtas gen. Gregory Zukov, kuris planavo ir vadovavo dabartiniems karo veiksmams.

Dabar Timošenko deda pastangas padidinti visos sovietu armijos karingumą.

Naujenu Raštines VALANDOS

kasdien nuo 8 val. ryto iki 8 val. vakaro

ŠEŠTADIENIAIS tikrai iki 4 val. popiet.

SEKMADIENIAIS bus uždaryta.

"Naujenu" Adm.

Apgarsinimus telefonu CANAL 8500 galit priduoti sekmadieniais po 4 val. popiet.

SVEIKINIMAI CHICAGIEČIAMS IŠ PIETŲ AMERIKOS

Buenos Aires, Gruodžio 17, 1942.

Gerbiamiems Dellai ir Dan. Kuraičiams, 3228 Union Avenue, Chicago, Ill., USA.

Sveikiname su Kalėdomis ir 1943 metais!

Jūsų trumpas vizitas Pietų Amerikoje padarė didelio įspūdžio, kuris tebeprisimenamas kiekviename didesniame susibūrimo, kur tik pasitaiko asmenų, turėjusių laimės pažinti malonius Senosios Amerikos lietuvių sostinės ambasadorius — gerbiamus Dellą ir Dominiką Kuraičius. Jūsų paveikslas, pagautas Lietuvių Klubu svečių tarpe, su maestru Luckiu ir galijotu Žičkum, puošia Argentinos Lietuvių Balso kalendorių 1943 metams. Net ir skubiai milijonierium tapęs ponas Kazimieras Deveikis visą puslapį užėmė 1943 metų kalendoriuje savo fabriko skelbimu. Mat, jam buvo nepatogu, kad šiemetiniame nebuvo. Dabar jis šiuo metu progresuoja ir naujo katalogo atspausdinimui leidžia kelti tukstančių pezu, o gal ir dolerių.

Lietuvių Klube veikimas pa-

gyvėjo daug labiau, negu Jūsų vizito metu. Kultūrinio darbo kolektyvai čia daro savo parengimus, o A. L. Balso vakarus ir balsiečių menininkų vaidinimus ir koncertus lanko visa pažangioji mūsų visuomenė. Jums pažįstami ponai Gasevičiai visuomet dalyvauja su savo dukromis, kurių dvi jau lanko universitetą.

Spaudos darbų brangumas apsunkina darbą, bet mes mokame dirbti jokio pelno nesivaikydami, taigi per didelį viršžmogiška atsidavimą visuomeniniam ir spaudos darbui mums užtikrina triumfą ir niekas kitas, jokia kita grupė nestengia rašyti taip svarbaus lapo darbo srities Argentinos lietuvių istorijon. Labai mes esame Jums dėkingi, kad savo puikiose atsiminimuose tatau gražiai atžymėjote Naujienų dienraščio skylyje. Tų Jūsų straipsnių serija eina iš rankų į rankas — skaito visi juose suminėti, o gal su didžiausiu entuziazmu skaito ponai Butkeraičiai iš Florida ir to pat miesto fabrikantai Uktveriai, kurie taipgi šiuo metu progresuoja, o jų sunus ir dukra, drauge su visu pulku gražaus lietuvių jaunimo iš Floridos kiek-

viena parengimą Lietuvių Klube kolektyviai aplanko.

Malonių atsiminimų kupini iš Jūsų lankymosi mūsų padangėje, siunčiame Jums širdingiausias linkėjimus patirti daug laimės 1943 metais. Sveikina Jus visas A. L. Balso štabas ir artimiausi Lietuvių Klubu draugai.

Jei nebus per daug prašyti, tai malonėkite nors telefonu nuo Argentinos Lietuvių Balso štabo pasveikinti Naujienų štabą, o ypatingai daktarą Pijų Grigaitį, inž. Augustą ir gerbiama poną Norą Gugienę ir jos vyrą, tą vulkaniškos energijos advokatą, gerbiama Kazimierą P. Gugį. Juos visus ir poną T. Rypkevičių sveikindami prašome, kad naujieniečiai persiųstų Lietuvių Klubui vieną egz. Vilniaus Albumo, kuris, kaip naujieniečių dovana, bus pasigrožėjimui gražių leidinių mylėtojams.

Baigdami sveikinimą ir melodijas, prašome neužmiršti mūsų, o sumušus nipponnacijistus vėl atvykti pas mus, bet jau ilgesniam laikui, nes turėsime galimybės daug geriau Jus priimti ir pagerbti.

Jūs labai gerbianti balsiečiai: Pr. Ozinskas, A.L. Balso leidėjas, K. N. Norkus, redaktorius.

ABU ponus Kuraičius sveikinu su Kalėdomis ir Naujais 1943 metais!

Ona Ozinskienė.

Iš SLA 260 Kuopos Veiklos

Friešmetinis S.L.A. kuopos susirinkimas buvo suauktas atviru. Kuopa narių turi visą šimtą, bet į susirinkimą atsilankė tik apie pusę jų.

Prieš keletą metų kuopa buvo gyva ir darbšti. Turėjo gerų darbuotojų iš senesnių narių ir buvo keltas jaunų ir gerų darbuotojų. Jie rengdavo parengimus, ir parengimai budavo sekmingi ir pelningi. Jau turėjome kasoje užtektinai pinigų, savo reikalams. Nepasilikdavome, reikalui esant, su aukomis taip tautiškiems, taip kitokiems geriams sumanymams.

Dabar tenka pažymėti, kad upas nupuolęs. Dėl nežinomos priežasties nariai pradėjo vien kitus ignoruoti, skūsti į Centrą už kokius nepamatuotus dalykus, kuriuos galime išrišti patys savo tarpe ir draugiškai sugyventi. Kai kyla nesupratimai, tai pas narius nėra upo dirbti, ir dėl tokių priežasčių netekome darbščios narės p-lės G. Zelnytės.

Likusieji darbuotojai skiria savo energiją ir laiką, dar prideda savo išlaidas, o vietoj pagarbos gauna nemalonumų. Gerbiame, pamirškime praeitį. Po Naujų Metų pradėkime taikoj ir draugiškai gyventi.

Pereitame susirinkime nutarta surengti draugišką vakarėlį tuoj po susirinkimo. Tam tikslui tapo išrinkta komisija, kurion įeina Mrs. Vaitekūnienė, Mrs. Shimkus ir Mrs. Lukas. Jos ketino skanių valgių pagaminti. Bus ir gėrimų.

Tai įvyks 10 dieną sausio. Bus pabaigta rinkti valdyba ir prisaikdinta nauja valdyba. Mat, dar ne visa valdyba išrinkta. Rengimo komisija kviečia visus narius atsilankyti ir atsivesti savo draugus. Susirinkimas įvyks Friendly svetainėje, 2648 West 69th street, Chicago, Ill. — E. B.

Komunistų Pastogėje Svarbus Susirinkimas

Trečiadienį, gruodžio 28 dieną, "Vilnės" salėje komisarų štabas šaukė visų komunistų ir simpatikų susirinkimą. Kokias organizacijas šaukė ir kokiu tikslu, nesako. Pasako tik tiek, kad susirinkimas šaukiamas dviem svarbiais tikslais. Pažįstant komunistus ir sekant jų veiklą, galima be klaidos atspėti.

Po Naujų Metų prasideda draugijų metiniai susirinkimai. Daugelio draugijų įstatai leidžia metiniame susirinkime aukoti pinigus neapbrėžtiems reikalams. Čia ir bus svarbiausias komunistų susirinkimo tikslas.

Pranešime komisarai sako, kad jie pasigamins ateičiai planus. To nereikėtų nė sakyti. Visi, kurie seka komunistų veiklą, žino, kad pagal savo planus jie sugriovė "Kultūros Rateljį". Pagal komunistų planus liepos 5 dieną Keistučio Klubu susirinkime buvo padarytas pučas užgriebti Keistučio Klubu valdybą.

Organizacijų nariai, lankykite susirinkimuose: tada kom-nacijų planus rudis nuneš ant uodegos. — Senukas.

Iš Roselando

Sudiev senieji metai, o sveiki, gyvi naujieji! Štai ir nepajutom, kaip vikariai metai prabėgo. Ir mes jų nesigailim, nes jie paliko labai daug žaidų neužgydytų, kurias teks naujiems metams gydyti. Senieji metai, oro atžvilgiu, buvo paskutiniai metams labai nemalonūs — apsiniaukę,

drėgnomis dienomis, pilnomis įvairių bakterijų, žmonėms daug nesveikatos nešančiomis.

Naujų Metų dieną pasirodė sniego, o skaisčios saulutės, kurią mes taip trokštame matyti, dar vis nėra.

Roselandiečiai naujus metus pasitiko kas kaip norėjo. Lietuvių svetainėje pasitikimas įvyko su parengimu. Programa susidėjo iš dainų ir trumpo vaidinimo.

Štai padainuoja Roselando moterų choras, vedamas p-nios Kenstavičienės. Antras dainavo Lietuvių Kareivių Motinų Klubo Choras, vedamas S. Diliaus. Vėliau vaidinimas. Vos uždanga pasikėlė ir vaidilos išėjo į estradą, štai atmaršuoja moteris; susiradus savo šernolę, ji vėl apleidžia steičių. Rodos, turėtų suprasti, kad laike vaidinimo estrada priklauso vien vaidiloms, o ne pašalinėms. Tai tokių "pripotkų" pasitaiko. — Stepukas.

ENGLISH COLUMN

MUNICH, AGAIN BRITISH TARGET IS INDUSTRIAL AND RAIL CENTER

Birthplace of Nazi-ism, cultural center of South Germany, beer capital of the Third Reich — these titles belong to Munich, where Royal Air Force night bombing has been renewed after several week's lull. Remembered by tourists as a city of parks, museums and fairs, Munich is bombed because of its growing war plants and its position as hub of important rail lines, says a bulletin of the National Geographic Society.

Nearly 600 miles southeast of air bases in Britain, Munich requires twice the travel of the mass air attacks on Cologne. It lies a full hour's flying time southeast of the industrial trio — Karlsruhe, Pforzheim and Stuttgart.

Eighty Miles North of Brenner Pass

Capital of Bavaria and fourth largest German city, Munich is the size of Baltimore. Seven main rail lines converge on the city to make it an important transfer center for military supplies. Men and materials have poured through Munich in recent weeks en route over the Brenner Pass, eighty miles south, to Italian and French Mediterranean seaports. A large airport, normally used by international as well as German air lines, lies north of the city. Local war industries have grown from long-established furniture factories, machine shops, automobile body and engine works.

The German Museum devoted to science and technology is on an island in the Isar River, which flows through the city. It is the largest of its kind in the world. The 600-acre English Garden ranks with the finest municipal parks.

The new landmarks of Munich are such places as the Brown House and the Fuehrer Building on the King's Square, and the beer hall of the famous bomb explosion in November, 1929. Berchtesgaden, where "peace in our time" failed in 1939, is eighty miles southeast.

Munich was a wine city before it learned the brewing art from North Germany. Most of the city's twenty yarge breweries have their own beer cellars. A 17th Century Bavarian rule provided that "Countesses and ladies of nobility are allowed four quarts for the day and three quarts for the night."

AKIŲ SPECIALISTAI

DR. VAITUSH, OPT. LIETUVIS

Mano 20 metų praktikas jus garantavimas Optometricaly Akių Specialistas

Palengvina akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svajimo, akių aptemimo, nervotumo, skaudamą akių karštį, atitaiso trumparegystę ir toliaregystę. Prirengia teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra parodancia mažiausias klaidas. Specialiai atyda atkreipiama į mokyklos vaikus.

Atitaisoma akių color blind.

VALANDOS: nuo 10 ryto iki 8 v. vak. Seredomis nuo pietų, o Nedėlioj pagal sutartį. Daugely atsitikimų akys atitaisomos be akinių. Kainos pigiau kaip pirma.

4712 South Ashland Av. Phone YARDS 1373

DR. G. SERNER LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS

25 metų patyrimas

Tel. Yards 1829 Pritaiko Akinius Kreivas Akis Ištaiso.

Ofisas ir Akinų Dirbtuvė 3401 SO. HALSTED ST. kampa 34th St. Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8 Nedėlioj pagal sutartį

DR. KARL NURKAT (NURKAITIS)

Pritaiko atsakomina akinius už priešinamą kainą ir ant lengvų išmokėjimų.

3241 S. Halsted Street PHONE CALUMET 4591 RAKANDŲ KRAUTUVĖ

ADVOKATAI

K. P. GUGIS ADVOKATAS

Miesto ofisas 127 N. DEARBORN STREET Kambarys 1431-1434 Telefonas CENTRAL 4411-2 Namų ofisas: 3323 SO. HALSTED STREET Valandos vakarais nuo 6 iki 8:30 Telefonas YARDS 0818 Ketvirtadienis ir Sekmadienis — pagal sutartį

A. A. SLAKIS ADVOKATAS

7 So. Dearborn St. Room 1230 Ofiso Tel. CENTRAL 1824 Valandos: 9 ryto iki 4 popiet

WHITNEY TARUTIS ADVOKATAS

3133 SO. HALSTED STREET Tel. CALUMET 6877. Val: nuo 1:00 popiet iki 8 v. vak 134 N. LA SALLE STREET Room 2014 Tel. STATE 7572 Val. nuo 9:00 iki 11:00 ryto.

KITATAUČIAI

DR. HERZMAN IŠ RUSIJOS

Gerai lietuviams žinomas per 31 metus kaip patyres gydytojas chirurgas ir akuseris.

Gydo staigias ir chroniškas ligavvyrų ir moterų ir vaikų pagal naujausius metodus. X-Ray ir kitokiu elektros prietaisus.

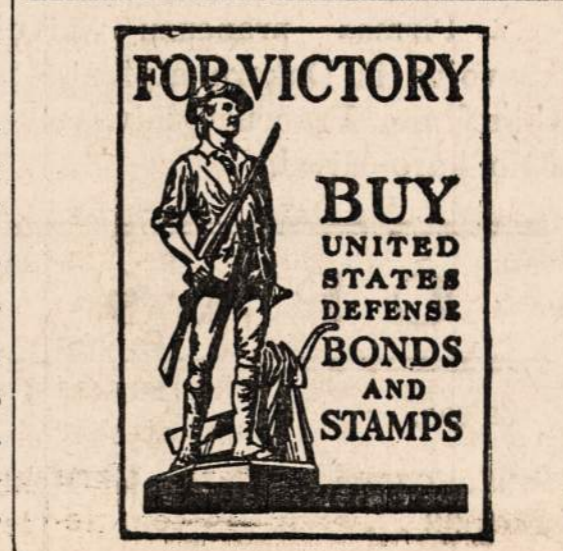
Ofisas ir Laboratorija 1031 W. 18th St. netoli Morgan St Valandos nuo 10-12 pietų ir nuo 6 iki 7:30 val. vak. kiekvieną dieną, išskiriam šėštadienio vakarą ir nedėliomis.

Tel. CANAL 3110 Rezidencijos telefonas: Superior 9454 ar CENTRAL 746-

Dr. Charles Segal OFISAS:

4729 So. Ashland Ave. — 2-tos lubos — CHICAGO, ILLINOIS Ofiso Valandos: Nuo 10-12 val. ryto, nuo 2 iki 1 val. popiet ir nuo 7 iki 8:30 vak. vakaro. Nedėliomis nuo 10 iki 12 valandai dieną.

Phone MIDWAY 2880

LIETUVIAI

GYDYTOJAI IR DENTISTAI Amerikos Lietuvių Daktarų Draugijos Nariai

Phone CANAL 6122

Dr. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2201 West 22nd Street

Valandos nuo 1-3 ir 7-8 Seredomis ir Nedėl. pagal sutartį Rez. 3241 W. 66th Place Phone REPUBLIC 7868

Ofiso Tel. VIRGINIA 0036 Rezidencijos telefonas BEVERLY 8244

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4157 ARCHER AVENUE Ofiso valandos: nuo 1-3 ir nuo 6-8:30 val. vakaro Trečiadieniais pagal sutartį

Dr. F. Pulsucki Le Van

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Valandos kasdien 2-4 ir 7-9 vak. Ketvirtadieniais tik pagal sutartį 1957 W. Garfield Blvd. Cor. Damen HEMLOCK 6699

A. Montvid, M. D.

West Town State Bank Bldg. 2400 WEST MADISON STREET Val: 1 iki 3 popiet, 6 iki 8 vak. Telefonas SEELEY 7330 Namų telefonas BRUNSWICK 0597

DR. S. NAIKELIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Ofisas ir rezidencija 3417 So. Halsted St. Tel. LAFAYETTE 7020 Val. 2-4 popiet, 7-8:30 vak. Sekmadienį pagal sutartį

Telefonas YARDS 3146

DR. V. A. ŠIMKUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS IR AKINIŲ PRITAIKO 744 W. 35th Street Valandos: 11-12; 2-4 ir 6:30-8:30 Pirmadieniais tik nuo 2-4 Sventadieniais: 11-12.

DR. STRIKOLIS

Gydytojas ir Chirurgas Ofisas 4645 SO. ASHLAND AVE. Ofiso val: nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 va. Nedėlioj pagal susitarimą. Ofiso tel. YARDS 4787 Namų tel. PROSPECT 1930

DR. C. Z. VEZELIS

DENTISTAS 4645 So. Ashland Ave. arti 47th Street Telefonas YARDS 2246 Valandos: nuo 9 iki 8 vakaro Seredoj pagal sutartį

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS NAUJOJE VIETOJE 2403 West 63rd St. VALANDOS: 2-4 popiet ir 7-9 vakaro, trečiadieniais ir sekmdieniais pagal susitarimą. Telefonas HEMLOCK 7899 Namų tel. RADCLIFFE 7885

KITI LIETUVIAI DAKTARAI

Tel. Hemlock 5849

Dr. Peter T. Brazis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 6757 S. Western Ave. VALANDOS: 1 iki 3 ir nuo 7 iki 9

DR. A. JENKINS

(Lietuvis) GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2500 West 63rd Street Ofiso valandos: nuo 1-4 ir nuo 7-9 val. vakaro ir pagal sutartį Seredomis ir nedėl. pagal sutartį Ofiso Tel. PROSPECT 6737 Namų Tel. VIRGINIA 2421

Dr. Emily V. Krukas

GYDYTOJA IR CHIRURGAS 4146 Archer Avenue Ofiso Tel. LAFayette 3210 Res. Tel. LAFayette 0094 Jeigu Neatšilpėlia — Sank KEDZIE 2868 VALANDOS: Pirmad., Antrad, Ketvirt. 6-9 vak. Penktad., Šėštad. 8:30-9:30 vakaro Sekmadienį pagal susitarimą

DR. MARGERIS

3325 So. Halsted St. Valandos: nuo 10 iki 2 ir nuo 6 iki 8. Sekmadieniais nuo 10 iki 12. Phone YARDS 7299

ANTHONY B. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 S. Western Ave. 1410 S. 50th Ave.
Telefonas GROVEHILL 0142 Ciceo, Illinois Telefonas CICERO 2109
KOPLYČIOS VIŠOSE MESTO DALYSE.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS John F. Cudeikis
SENAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ISTAIGA

AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
Visi Tel. YARDS 1741-1742
4605-07 So. Hermitage Ave.
4332-34 S. California Avenue
Telefonas LAFAYETTE 0727
Dykai KOPLYČIOS VIŠOSE CHICAGOS DALYSE

Klauskite mūsų radio programo pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais nuo 8-11 stoties WGES (1390 kilo.) Su POVILU SALTMIERU

Laidotuvių Direktorai

NARIAI Chicagos, Lietuvių Direktojų Asociacijos

Ambulance Patarnavimas Dieną ir Naktį
TURIME KOPLYČIAS VIŠOSE MESTO DALYSE

MAŽEIKA 3319 LITUANICA AVENUE

EVANAUSKAS Phones YARDS 1138-1139

LACHAWICZ IR SUNUS
SKYRIUS 42-44 EAST 108th STREET Tel. PULLMAN 1270
2314 WEST 23rd PLACE Phone CANAL 2515

L. BUKAUSKAS
10821 SO. MICHIGAN AVENUE Phone PULLMAN 9661

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVENUE Phone YARDS 4908

J. LIULEVICIUS
4348 SO. CALIFORNIA AVE. Phone LAFAYETTE 3572

P. J. RIDIKAS
3354 SO. HALSTED STREET 710 WEST 18th STREET
Telephone YARDS 1419

I. J. ZOLP
1646 WEST 46th STREET Phone YARDS 0781

— Gruzdielis.

Iš Pietų Amerikos

IŠ ARGENTINOS PADANGĖS

ROSARIO LIETUVIAI

(Trumpo vizito išpuodžiai)

Antrame pagal didumo Argentinos mieste, Rosario (Rozančius), gyvena virš poros tukstančių lietuvių, skaitant su Saladillo, Villa Diego, Pueblo Nuevo, Belgrano, Pena, Saavedra ir kitais priemiesčiais.

Rosariečius nuo Buenos Aires skiria apie 370 kilometrų tolis, bet savo mintimis jie gyvena su visos Argentinos, visos Amerikos, su viso pasaulio lietuviomis.

Rasės dienos proga apsilankęs ir 3 dienas praleidęs malonių rosariečių tarpe, noriu bent dalimi išpuodžių pasidalinti su gerbiama šio laikraščio skaitytojais.

Tik nedidelę dalį skaitytojų ten laikas leido aplankyti, tik dalį lietuvių įmonių pamatyti, toli gražu ne su visais veikėjais pasikalbėti. Vienok iš to, kas seks šiame trumpame straipsnyje, jau galima susidaryti aišką vaizdą apie tos kolonijos lietuvių gyvenimiską pastangas.

Daugiausia mūsų brolių ten dirba gyvulių skerdykloje "Swift", geležinkelio dirbtuvėse, baldų fabrikuose ir kitose įmonėse. Keli šimtai lietuvių šeimynų gyvena nuosavose namuose ir leidžia į mokyklą šioje šalyje gimusių savo vaikų.

Užsilymį žmogus aplankyti tą ir aną. Paskui vienur, kalboms ir vašems užsitęsęs.

Trumpini listą, nes namie darbas laukia. Taip šį kartą neturėjau laimės aplankyti nė Rosario universiteto profesoriaus inž. Di Meio šeimos, kurio žmona, gerb. V. Jasikevičiūtė Di Meio, yra Chicagos universiteto auklėtinė, pavyzdinga lietuvaitė, "A. Balso" prenumeratorė. Liko neapplan-kyta profesoriaus gyvenamų namų "enkargadaai" Balsiai, taigi ilgamečiai "A. Balso" prenumeratoriai, prieš šį karą lan-kęsi Lietuvoje.

Nuo Pullmano automobilių stoties trečioje kvadrato randa-ši moderniška rūbų dažykla — Tintoreria LITUANA: Mitle 1211; UT. 5060, Rosario. Jos savininkai gerb. Vyšniauskai. Vytautas Vyšniauskas, kaimynas iš Lietuvos ir mūsų spaudos bendradarbis. Vien radio stotims, už tai, kad per propa-gandą minima ir LIETUVOS vardas, Vyšniauskai kas mėne-sis išmoka po \$320.00. Darbas atliekamas puikiai, nes ten dirba iš Garsios Buenos Aires Tintoreria Pratt personalas. Ten buvo mano "štabas".

O štai jūms ir kita LIETU-VA. Tai "A. L. Balso" įgalioti-nio A. švarlio maisto produk-ty krautuvis: Venecia 352, Sa-ladillo, Rosario. Didelę iškabą: "Almacen Lietuva" švarliai greit kels prie nuosavų namų, kuriuos jau pradėjo statyti kai-minystėje.

Si Lietuva kada tai buvo grupės draugų sukurtas koopera-tyvas. Biznis ėjo gerai, bet ku-rėjams per daug kainuodavo, ir štai dėl ko: Budavo, atveža keletą dėžių grapos. Reikia iširti, kiek stik-liukų išeis iš butelio. Atkėmsa-me ir sakome "salud", vienas į kitą. Sumokėję įsitikiname, kiek kopičių telpa į butelį. Mo-terys sakdavo, kad galima bu-čeliu vandeniui išmirti, bet mes kiekvieną rūšį natūra han-dyvome, nes juk reikalinga palaikyti Lietuvą...

Toliau randame Almacen "LITUANO": Virasoro 1498; UT. 80317, Rosario. Alfonsas Lalis tos Lietuvos savininkas. Ten gyvenąs drg. Prokurotas jau daug metų prenumeroja "A. L. Balso". Drg. Lalis sako, kad nuo svečių iš Buenos Aires jis už alų nieko neima.

Duonos kepykla, Panaderia LITUANA: Garay 836, Villa Diego, Rosario, priklauso broliams Petriui ir Stasiui Ežers-kams. Pečius jie kurena nekul-tais kukuruzais, kas įrodo, kad šalyje krizis nėra, sako broliai Ežerskiai, užsidėję baltas kepu-res ir po plačias apylinkes iš-vežiodami Lituanijos duoną, lituanijos vardu papuoštais ve-žimais.

O skersai gatvę nuo kepyk-los Lituania (Garay 835), ran-dasi moderniška rūbų siuvykla drg. K. Jasiulionio. Nors iška-boje nesako Lituania, bet viduje visuomet seimavoja malonių lietuvių bureliai, gėrdamiesi soliterono Jasiulionio atydžiu darbu.

Nors kapitalistinio principo, bet labai originalus pavadinimas: Casa BENDROVĖ: Larrea 765; UT. Arijon 727, B. S. Pena, Rosario. Tai baldų, ledau-nių ir bendrai medžio darbų įrengimų fabrikas, aprūpinantis moderniškomis mašinomis, ku-rį sukūrė draugai Paplauskas, Jurėnas, Virbickas, Remeikis, Repšys, bet dabar vadovauja-ma pirmojo asmens. Buvau girdėjęs, kad drg. Paplauskas šale Stalino buvo pasistatęs ir Hitlerio paveikslą tam tikrus laikotarpiu. Vienok aš ten ne-

mačiau nė vieno diktatoriaus paveikslą.

Aplankau Jono Šimkaus al-macena (maisto produktų krau-tuvę) jo naujuose namuose: Laprida 5898; UT. Arijon 827, Rosario. Šimkų vestuvės prieš keletą metų įvyko "A. L. Bal-so" namuose, tai pažintis jau skaitosi senesnė. O kadangi nu-vykau sykiu su nenuilstamu mūsų laikraščio bendradarbiu ir ilgamečiu rosariečiu (Villa Diego), "Aušros Zvaigždės" sekretorium drg. Stepu Sava-rausku, o vietoje radome atle-tinės konsrukcijos "pelizą" Juan Grande (tokiu vardu visa metų eilė jis prenumeroja Balso ir vietinius laikraščius, nors dokumentuose vadinasi Navicku), tai jau susidarė il-gesnis pasikalbėjimas. Kas tas J. Gringa, kas tas ir anas, ką taip gerai rašo, klausinėjo Juan Grande, o gerbiamoji Šimkie-nė plėšė kamščius nuo šalto alaus butelių ir paruošė skanią asado vakariene. Apmokėda-mas prenumeratą už porą me-tų, drg. Šimkus, vieton savo firmos kortelės, pridėjo ant-spaudas, kurių viena vaizduo-ja iš po kalvio smugio į karš-tą geležį priekale teskančias kibirkštis, patvirtinant, kad ap-mokėta: "Pagado. Muchas gra-cias. Esperamos su visita". O kitoj meniškoj antspaudoj skamba šimkų firmos adresas ir vardas: Almacen "El Raton Viejo". Mat, lietuviai, tai ne japonai ir mažai kurie savo fir-mas lietuviškais vardais vadi-na.

Almacen "SAAVEDRA": c. Saavedra, Esq. P. Roca; UT. 83133, Rosario yra "A. L. Bal-so" įgaliotinio drg. Kazio Ra-kučio. Naujas savas muras. Vy-ras dirba fabrike, tik liuoslai-kiais padeda žmonai krautuvi-je, kaip ir daugelis naujakurių mūsų verslininkų. Žmona "des-pačiuoja", o tarnautojas dvi-račiu išvežioja užsakymus po klijentų namus. Reikia dirbti il-gas valandas, kovoti su "kli-avais", duot geras prekių rūšis, kad biznis gerai eitų. — sako visuomet darbu apsivertus ir vistomet linksma ponia Raku-tienė.

"Aušros Zvaigždės" namuose tos rimtos draugijos krautuvis pavesta vesti ukrainiečių šeimynai: Nesusikalbėjus lietuviš-kai su savais, svetimi pakvies-ti pas savus. Bet už tai tos draugijos pirmininko MERKIO sunus Vladas turi almacena savo namuose: Guido Spano 1087, Villa Diego. Vlado žmona, Julia Voronenko Merkienė, gimusi Bostono priemiestyje, USA, puikiai kalba lietuviškai, ispaniš-kai ir slavų kalbomis, visuo-met apsivertus darbu krautu-veje. Sekmadieniais "No se despacha", tai kaimynystėje, pirmininko pastogėje, su juo ir sekretorium Savarauku pa-darėme labo ryto įžangą.

Šį kartą nebuvo progos ap-lankyti nei Variakojo, nei "Ze-maicio", nei keleto kitų lietuvių verslininkų pastogių. Bet, jeigu jie malonės, tai dar turi gra-žaus laiko prisijusti skelbimus 1943 metų "A. L. Balso" kalen-doriui, kad per tai lietuviškas pasaulis plačiau pažinotų Ros-ario lietuvių koloniją, ir kad vie-tiniai antrašus turėtų "po ran-ka".

Pasinaudojant maloniais kvie-timais, ilgesnes valandas teko praleisti maloniuose lietuvių šeimų židiniuose, jų namų pa-stogėse: pas J. Šveikauskus, tu-rinčius almacena, c. Larrea 734, B. S. Pena, Pas Ravotus, kai-minystėje, kur sutikau ir gerb. Žirgulių šeimą. Pas Kalainius, Matulaičius ir Užuolinskus Sa-ladillo. (Matulaitis siūncia link-ėjimus broliui ir kaimynui Leo-nui Aidukui, o Užuolinskas draugui Ryseliui). Ilgiau pasi-kalbėta su gerb. Stasiu Pšibi-lausku, lietuvių liaudies rašyto-jos klasikės Lazdynų Pelėdos sunum ir jo šeima, jų namuose Pueblo Nuevo. Teiravosi apie švogerį, Pijų Glovackį, Palec-kio vyriausybės u. r. viceminis-terį. Pagalios sutarta dėl malo-

Thomas E. Dewey sudeda prisieka kaip 47-tas New Yorko valstijos gubernatorius. Jį prisiekdina aukščiausiojo teismo teisėjas Philip McCook (po kairi). P. ia Dewey (po dešinei) žiuri į ceremonijas.

nios žinios skaitytojams: Savo atsiminimų rinkinius iš Lietu-vos, iš USA ir iš Argentinos bei literatinius kurinius, Stasio Pšibilausko lietuviškai parašy-tus, įsigijo "A. L. Balsas".

Iš prieškarinių veteranų teko matyti pažangų proletarišką ka-pitalistą Joną Rukšį, pensijoje esantį Povilą Miliauską ir žila-barzdį senelį Mainionį. Visų čia gimę seimynos, ypatingai gerb. Rukšių duktė, kalba gražiai lie-tuviškai. Miliauskų sunas kaip tik buvo atvykęs atostogų iš Kordobos, o Mainionių sunus Vytautas, traukinio mašinistas, už aktyvų veikimą streike tapo kompanijos nubaustas 2 sav. suspendavimu.

Be jau minėtų darbo sričių, Rosario yra lietuvių, kurie ver-čiasi žuvininkyste ir bitininkyste salose, kiti ukinkauja, ver-čiasi daržovių auginimu ir pauk-štininkyste, kaip pav. drg. Nava-rauskas ir keletas kitų. Bendrai kalbant, gyvena gražiai ir, pa-lyginamai, gerai.

Yra ir politinių orakulų, ku-rie, politinius klausimus spreš-dami, tariamai, neapsirinka. Po-litinę problemą įsitikinusių žmogų netikinsi klydime, nes politika tai ne gramatika ir ne matematika.

Štai draugas Antanas Ginta-las, su žmona gyvenąs savo namely, ant nebaigtos mokėti žem-ės augina vieną įpėdinį. Dirba abu su žmona, sukaudami \$170. mėnesiui. Jam nepatinka demo-kraatinė sistema ir jis nusiš-džiai tvirtina:

—Prie demokratijos visiems valia daryti, ką kas nori. Dar-bininkai gali streikuoti, o kapi-talistai gali streikus laužyti. Iš savo uždarbio vos pragyvena-mo, o jeigu kartais užsuktų ki-tas garnys, tai ir nesuvestume galto su galu, be bado pažinimo. Prastam darbininkui, be ama-to, baudžios laikuose buvo geriau, — tvirtina Gintalas: Pra-sikalta, tai įkrito 50 rykščių. Sukandęs dantis atlaikė ir vėl turi darbo ir duonos.

Norėjau įsikišti, tart savo nuomonę apie tikrąją socialis-tinę demokratiją ir neteisėgai demokratijomis vadinamus re-žimus, bet jis tik atsiduso ir perkirto:

—Kas nebuvo laisvų demo-kratijų bedarbių eilėse, tas nežino, kas yra laisvė badauti, skursti ir drebėti iš baimės, kad demokratija nupirkta, tokia kaina, kokia demokratijai ka-pataldū patinka...

Mano įrodinėjimas, kad iš de-mokratinės Amerikos jau daug metų Lietuvos kaimų įsiveiai atsiųsdavo giminėms paramos, patys, gyvendami laisvose, de-mokratinėse sąlygose pakilo kultūros atžvilgiu, jų gyvenimo lygis visais atžvilgiais aukštes-nis, negu diktatoriškų šalių dar-bu masių, — demokratijai prie-šingo mano tauteičio neįtikino.

Rosario lietuvių tarpe yra grynai kosmopolitiško elemen-to: Rasime lietuvių, veikiančių slavijoje "Puškino" vardo draugijoje; rasime mūsų brolių lenkų pašalpinėje draugijoje; rasime jų "lotynų" draugijose

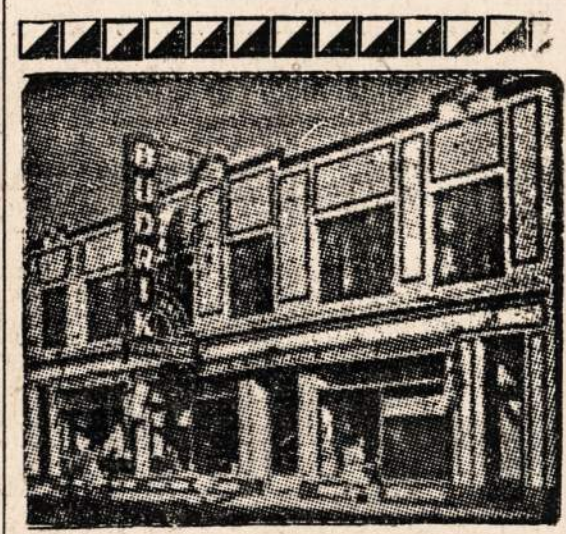
Viena Balso skaitytoja priki-ša:

—Jums atrodo, kad tik Bue-nos Aires, Urugvajuje ir Brazi-lijoj lietuviai stotasi namus, ve-da, mokslina šeimas ir daro kultūrinius LIETUVIŠKUS pa-rengimus. Mes rosariečiai nė vienu atžvilgiu neatsilikame, bet apie mūsų veikimą ir gyve-nimą, kaip tai labai mažai pa-rašoma.

Pamaniau: Nenuilstami spau-dos ir visuomenės darbuotojai, draugai Savarauskas, Rakutis, švarlys ir Vyšniauskas negali visko pastebėti ir per darbo daugumą prisirengti dažniau ra-sinėti, tad ir sakau:

—Esame vyrų ir moterų tei-sių lygybės šalininkai. Nesuspė-ja ar neprisirengia vyrai, lai ra-šo moterys. "Argentinos Lietu-vių Balso" skiltys visuomet yra atviros Pietų Amerikos lietuvių gyvenimo įvykių atžymėjimas. Mūsų kasdieninio gyvenimo kronikos bus kolonijos istorijos pagrindu.

Nadas Giedraitis
Buenos Aires, lapkritis, 1942.

DIDELĖ KRAUTUVĖ
Rakandų, Radio ir
Jewelry
Viskas po vienu stogu

Jos. F. Budrik
INCORPORATED
3241 So. Halsted Street
TEL. CALUMET 7237
BUDRIKO RADIO PROGRAMAI:
WCFL, 1000 kil. nedėlios vak. 9 val.
WHFC, 1450 k. ketvergais 7 v. vak.

KODEL KENTETI DEL KOJU? D-RO Blasczynskio Gyduolis gaunamos vaistinėse, pagelbės Jums! BOROCYL Milteliai nuo niežėjimo, perdidelio prakaitavimo, prasto kvapnio ir užkrėtimo odos, išsukiančios atleto kojų. BOROCYL skystis lengvoms žaizdoms, nuo perštėjimo, nudėgimų, susižeidimų ir visokių odos ligų.
BOROCYL CO., 1200 N. Ashland Av. BRUNS. 7209

CRANE COAL COMPANY
5332 So. Long Avenue
Telefonas PORTSMOUTH 9022
WEST VIRGINIA Pocahontas Mine **\$8.65**
Run iš gerų mainų, daug dulkių išimta. Speciali žaina tik apribotam laikui.
Perkant 5 Tonus ar Daugiau. Smulkesni Yra Daug Pigesni.
BLACK BAND LUMP \$10.50
POCAHONTAS PEČIAMS \$9.20
DYDZIO
(šios kainos yra perkant 4 tonus ar daugiau)

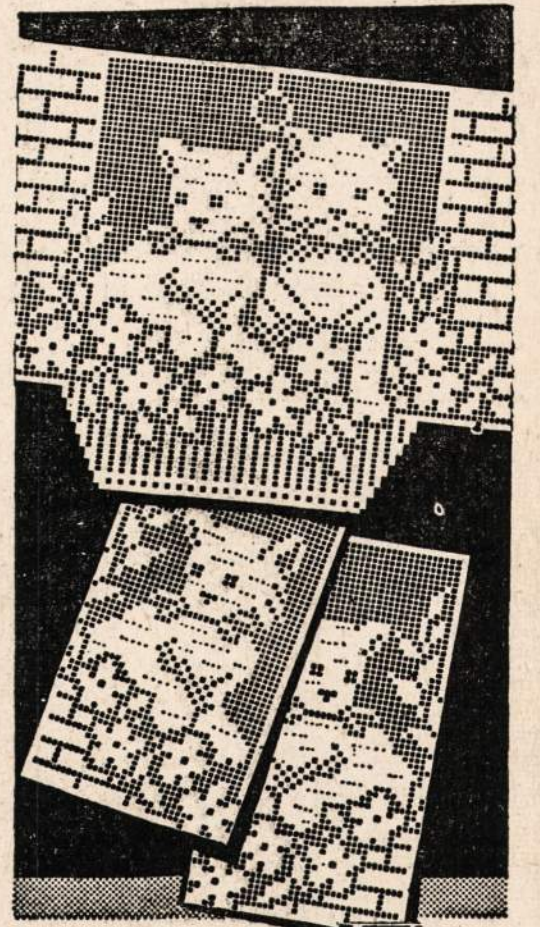
YOU CAN'T AFFORD TO FORGET THE EARNING POWER OF ACCUMULATED SAVINGS!
Hundreds Enjoy Extra In-come Safely Investing with

Dabar pradėk taupyti dėl Income Tax'u, kuriuos reikės mokėti kovo 15, 1943.
UNIVERSAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
1739 So. Halsted St. Chicago, Ill.
Jusų sutaupos apdraus-tos iki \$5,000.00 per Federal Savings and Loan Insurance Corporation.

KAM REIKALINGI PINIGAI
DUODAM ANT MORGICIŲ UŽ
4 1/2%
BE JOKIO VARGO
Mokam 3% už padėtus pinigus.
TURTAS VIRŠ \$6,000,000.00
Atsargos fondas virš \$700,000.00
Chartered and Supervised by U. S. Government. Member of Federal Savings and Loan Insurance Corporation, Washington, D. C.
STANDARD FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
JUSTIN MACKIEWICH, Pres. and Manager
4192 Archer Ave. Tel. VIRginia 1141

Sophie Barcus
RYTINĖ RADIO VALANDA
—IS STOTIES—
W.G.E.S.
Kasdien nuo 8:45 val. ryto iki 9:15 val. ryto.
Subatomis nuo 8:30 iki 9:15 val. ryto.
Pirmadieniais taipgi 7:00 val. vakare.
Išgirskite vėliausias žinias muzika ir kitus įdomius pranešimus.

Garsinkitės "N-nose"

No. 488 — Mezginiai kedei pa-dengti.
NAUJIENOS NEEDLECRAFT DEPARTMENT
1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. No. 488
Čia įdedu 11c ir prašau atsiųsti man aukščiausią pažymėtą numerį (pavyzdys 10c, prisitūntas 1c, viso — 11c)

Vardas ir pavardė
Adresas
Miestas
Valstija

Aprupinkite Savo Namą Dabar Žiemai
Turime "Storm Windows", "insulation" ir visokio materio namams. Pirmos Rūšies—Zemos kainos.
Aprokavimas dykai—cash ar išmokėjimais
CARR-MOODY LUMBER CO.
STANLEY LITWINAS, vedėjas
3039 S. Halsted St.
Tel. VICTORY 1272
LIETUVIAI SALESMANAI.

Remkite Lietuvišką Žydūką.
NATHAN KANTER
MUTUAL LIQUOR CO.—WHOLESALE.
4707 So. Halsted St.
Tel. BOULEVARD 0014

FOTOGRAFAS CONRAD
FOTOGRAFAS
Studija įrengta pirmos rūšies su moderniškomis užlaidomis ir Hollywood'o šviesomis. DARBAS garantuotas.
420 W. 63rd St.
Tel. ENG. 5883-5840

VICTOR BAGDONAS
LOCAL & LONG DISTANCE MOVING
Perkraustom fornišius, pianus ir visokius rakandus bei štuksus. Vežam į farmas ir kitus miestus. Zema kaina. Musų darbas garantuotas. Taipgi pristatome anglis ir visas miesto dalis.
3212 So. Halsted St.
Saukite Tel. VICTORY 0066

PATYS DIRBAM — PUKIAI TAI SOM PARLOR SETUS
DARBA GARANTUOJAM
Archer Avenue Furniture Mfg.
Joe Kazikaitis, Sav.
4140 Archer Avenue
Lafayette 3516

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS
Published Daily Except Sunday by
The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street
Telephone CANal 8500

Subscription Rates:
\$6.00 per year in Canada
\$6.00 per year outside of Chicago
\$8.00 per year in Chicago
3c. per copy.

Entered as Second Class Matter
March 7th 1914 at the Post Office
of Chicago, Ill., under the act of
March 3rd 1879.

Naujienos eina kasdien išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienu Bendrove, 1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. Telefonas Canal 8500.

Užsakymo kaina:

Chicagoje—paštu:	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Dviem mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	.75
Chicagoje per išsiuntėtojus:	
Viena kopija	3c
Savaitėi	18c
Mėnesiui	75c

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:

Metams	\$6.00
Pusei metų	3.25
Trims mėnesiams	1.75
Dviem mėnesiams	1.25
Vienam mėnesiui	.75

Užsienio:

Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.50

Pinigų reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

APŽVALGA

SMETONOS PURVAS

Specialiame Antano Smetonos propagandai pašvestame "Dirvos" puslapyje koks tai bevardis rašytojas pasakoja štai ką:

"Grigaitis peikia Kapsuką, kad jis kūręs žmones 1905 metais daužyti monopolius. Tuo metu visa Suvalkija pasakojė, kad ir p. Grigaitis išdaužęs vieną monopolį, buvęs rusų policijos sugautas ir už tą daužymą-plėšimą pasodintas Suvalkų kalėjimam. Iš ten jam pasisekė pasprukti užsienin. Jei nebūtų pasprukęs, tai už tokį darbą tikrai būtų 'mažmazžiausia' katorgą gavęs."

Vadinasi, tas "Dirvos" bendradarbis daro P. Grigaičiui kaltinimą, pasiremdamas neva tuo, ką "visa Suvalkija pasakojė", kad jisai išdaužė ir apiplėšė "vieną monopolį".

Tai yra begėdžio melas ir besąžiniško niekšo šmeižtas!

Tokio kaltinimo P. Grigaičiui nebuvo iškėles net specialus caro valdžios tardytojas ("sledevatėl po osobennu važnam dielam"), kuriam buvo pavesta P. Grigaičio byla, — nors žandarai bandė jam suversti visus, nežiurint kieno atliktus, Suvalkijoje, nusikaltimus. Po kelių mėnesių tyrinėjimo, nesuskaitomos daugybės liudytojų apklausinėjimo, faktų patikrinimo vietoje ir t.t. tasai tardytojas paruošė raportą prokuraturai, rekomenduodamas apkaltinti Grigaičių dėl priklausymo neteisėtai politinei organizacijai (socialdem. partijai); dėl dalyvavimo veikime, kurio tikslas buvo nuversti esančiąją valdžios savarką; dėl sakymo kurstančių kalbų, ir pan. dalykų, BET NE DĖL PLEŠIMO.

Grigaitis buvo suimtas kariuomenės (dragunų), 1905 m. gruodžio pradžioje, važiuojant jam Marijampolės-Kauno plentu ir Dr. K. Griniaus tėviške, iš kur jisai turėjo vykti į viso valstiečia susauktą ukinkinų susirinkimą pasakyti kalbą. Susirinkimo rengėjų vardu jį buvo pakvietusi atvykti Ona Griniūtė (Dr. K. Griniaus sesuo).

P. Grigaitis ne tikrai neturėjo nieko bendro su monopolijų daužymu, bet buvo griežčiausiai prieš tokius ekscesus nusistatęs. Kaip tik už dvejetainį dienų prieš tą mingą buvo susauktas, P. Grigaičio iniciatyva, Suvalkijos socialdemokratų kuopų atstovų konferencija Marijampolėje su tikslu apsvaistyti du klausimus: 1) kaip elgtis karo stovio sąlygoje (karo stovis buvo tik-ką paskelbtas keturiose lietuviškoje Suvalkijos apskrityse), ir 2) kaip sustabdyti chuliganizmo pasireiškimus, kur anarhistuojantieji arba i kriminalizma palinkę galvalai darėdavo "ekspropriacijas", daužydavo monopolius ir rinkdavo pinigų su "dėl revoliucijos". Konferencija nutarė imtis griežčiausių priemonių prieš tuos gaisvalus ir įgaliojo Grigaičių ir kitą konferencijos delegatą apvažiuoti, partijos skyrius Suvalkijoje, šaukti jų narių arba komitetų pasikalbėjimus ir gauti jų kooperavimą kovai prieš chuliganizmą.

Kaip tik belaukiant šitos konferencijos, atvažiuo į Marijampolę Ona Griniūtė kvietė Grigaičių pasakyti kalbą aukščiajam pamintam ukinkinų susirinkimui ir prašė, kad jisai kantu su ja važiuotų į jos namus; tenai jisai galėsiąs pagyventi iki susirinkimo dienos ir paskui nuvykti į sueigos vietą. Bet dėl konferencijos Grigaitis apleistu Marijampolės negalėjo. Todėl jam teko kitą dieną samdyti iš Marijampolės vežiką ir keliauti plentu, kuriuo buvo pasiūsta kariuomenės tū valstiečių susirinkimą išardyti. Šita kariuomenė Grigaičių kelyje ir suėmė.

O Smetonos organas rašo, kad Grigaitis buvęs "policijos sugautas" ir pasodintas į kalėjimą už monopolio "daužymą-plėšimą".

Šito šmeižo autoritus savo vardo po straipsniu nepadėjo. Tačiau asilą galima pažinti iš ausų ir iš balso. "Dirvos" straipsnio autorius teisina 1926 metų gruodžio perversmą, kuriuo buvo įvesdintas nešvarus p. A. Smetonos režimas, ir su dumbalais maisto fašizmo priešus. Višutinim balsavimu išrinktą Lietuvos Seimą ir jo pastatytą demokratine vyriausybę jisai vadina "oligarkija" (mažos grupės žmonių valdymu) ir "oklokratų" (gujos pataikunų) valdžia; o demokratijos principai jam tai — "Rusijos nihilizmas". Tai autentiška p. Smetonos filosofija ir terminologija.

Ar ne per žemai "tautos vadas" nusileido, iš pasalų drąpsydamas purvais, kuriuos net padoresnieji caro valdininkai drovdavosi vartoti!

BUSIMOJI LIETUVA

Kalbėdama apie nepriklausomą Lietuvos atsteigimą, "Sandara" nurodo, kad busimoji Lietuvos respublika privalo atgauti visas žemes, kurias buvo arba yra pagrobę jos priešai, taigi — ne tik tiktai Vilnių ir Klaipėdą, bet taip pat ir Tilžę, Gumbinę, Istrutį, Pilkalnį ir kitas Lietuvos sritis dabartinuose Rytprusiuose.

Kokia turės būti santvarka atsistatiusioje Lietuvoje? Amerika šiandien kovoja dėl demokratijos apsaugojimo ir sustiprinimo visame civilizotame pasaulyje. Naturalus dalykas, jogei Amerikos lietuviai troškė, kad demokratija išgyventų ir jų gimtame krašte, nes jie mano, kad lietuvių tauta yra civilizotos žmonijos dalis ir laisvės idėjai pribrendusi. Šitą faktą konstatuoja ir "Sandara", kuri sako:

"Atsistatiusi Lietuva turės būti demokratinė respublika, kurioje visi jos piliečiai bus lygūs ir lygiai dalinsis laisvės ir pareigomis. Jokia pavienė grupė, nežiurint kokiomis politinėmis ar religinėmis frazėmis ji nesidengtų, negalės turėti daugiaut privilegijų už kitas. Tokia tiktai tvarka užtikrins Lietuvos žmonėms gerbuvį, pasitenkinimą ir vidutinį stiprumą."

"Už tokios Lietuvos atstatymą mums visiems bus smagu dirbti ir pasiaukoti. Ir tas iki paskutinės raidės tinka su prez. Roosevelto išdėstytomis keturiomis laisvėmis ir pačiu Atlantiko čarteriu Stovyntos Valstijos siekia ir kovoja, kad po šio karo demokratinės idėjos ir valdymosi forma apimtų visą Europą ir visą pasaulį."

Šita proga bus pravartu priminti, kad Lietuva yra viena iš pačių pirmųjų tautų, nukentėjusių dėl Hitlerio smurto. Juk 1939 metų pradžioje Vokietija atplėšė nuo Lietuvos Klaipėdos kraštą.

Neseniai prieš tai Hitleris buvo padaręs "operaciją" Čekoslovakijai. Lietuva buvo antroji (jei neskaityti Austrijos) nacių agresijos auka. Bet apie Čekoslovakijos skriaudą kalba visą pasaulis, o Klaipėdos pagrobimas yra užmirštas. Dargi bolševikai, žadėdami "išvaduoti" tarybinę Lietuvą, apie Klaipėdą visai neužsimena. Matyt, galutinai "padovanojo" Hitleriui.

REMKITE TUOS, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"

ADOMAS LIACAS.

TĖVIŠKEI

Tėviške! Ir vėl tu vergijos pančiais surakinta!
Sunų krauju išpirktos laisvės netekai.
O žeme, žeme, plėšikų numinta—
Iškelk tu keršto vėliavą aukštai!

Tavo sunus La Platos pakrantėj,
Amerikoj—ir pasauly visam
Tariasi—kaip ir ten, bakužių palangėj—
Kaip iškovoti laisvę kraštui savam.

Sklypelis žemės arimais nuklotas
Toks brangus ir artimas, kaip siela!
Ir vėl žmogudžių pavergtas ir nuteriotas—
Oi skauda, tėviške mums ši žaizda!

Tėviške! Kiek kartų tu būvai pavergta,
Tiek kartų tavo sunų pančius sutratkė!
Mėn lupose stingsta daina nėbaigta,
Nes tėviške į didį darbą šaukia!

St. Miškinas-Ziemys.

LIETUVA!

KELKIS!

(DVIEJŲ DALIŲ REALYBĖ)

(Tęsinys)

DALIS II.

X. BAUDŽIAMOJI EKSPEDICIJA

Broliai artojam nelygioje kovoje supančiojo kojas dalia kruvinoji.

Pr. Ščepanavičia

Kuomet Joną Stainelį išvežė į Vilkpilę, kur jis pakelėje pabėgė, Kazys su Albinu sėdėdami Keturlaukių daboklėje, laukė savo likimo išsprendimo.

Svarbiausias klausimas buvo: kankins ar ne? Tą klausimą greitai išsprendė patys žandarai.

Kuomet visi sužeisti buvo išvežti ir aplinkui buvo pastatytos sargybos, nes vokiečiai nežinojo kuo šis incidentas baigsis, ir daboklę įėjo Geižų žandaras ir pasakęs "Gerą vakarą" siulė Kaziumi ranką...

Kazys, patamęs iškreiptą žandaro veidą ir pašaipą duryse stovinčių žandarų veiduose, sumišo ir norėjo atgal trauktis, arčiau prie sienos, bet žandaras laire ranka smogė Kaziumi veidą.

Tai buvo ženklas mušti... Mušė smarkiai ir žiauriai, Nagaiškos, būžnai ir dargi kardai švilpė ore ir dusliai, vėliau lyg į šlapią skarą, kraujuose pasrutus kunams, atsimušdavo į Kazį ir Albiną...

Vokiečiai mušdami keikė, bet nieko neklusinėjo... Kuomet abudu sugriuvo ir gulėdami dargi neįstengė dejuoti, žandarai lievėsi...

Pažūrėję į kruvintus Kazio ir Albino kūnus iš eilės priėję spyriais atsivėlindami.

Įsėidamas vachmistras pasakė: — Tai tik pradžia! — Bet šių žodžių nei Kazys, nei Albinas, nusilpę ir netekę sąmonės, negirdėjo...

Tik už pusvalandžio ar daugiau, šiek tiek atsigavę, pažūrėjo vienas į kitą ir rodos norėjo akimis klausiti: — Ar tu gyvas?! — Abudu buvo silpni ir kruvini...

Albinas mėgino keltis, bet neįstengė, tuomet prie jo prislinko Kazys ir nuplėšęs marškinių rankovę štuostė savo nelaimės draugrui nuo veido kraują...

—Niekas... niekas... — kalbėjo neaiškiai Albinas. — Veido nesopa... Viduriai... Šonai... Man rodos jie man šonkaulius sulaužė...

—Gal ir ne... — guodė Kazys. — Taip sumušė... Bet tai tik pradžia... Pamatysi, per tardymą dar ne taip muš... —Bet jie nieko neklusinėjo... — stebėjosi Albinas. —Ko jiems klausinėti? Jie norėjo tik parodyti kas mus laukia... Vilkpilėje klausinėsi...

telejo iš Albino burnos kraujas...

Jis pastiro, kažkaip keistai stiklinėmis akimis pažvelgė į daužomą Kazį ir trenkė kalta svirdamas į narų koją...

Kazys ilgiau išlaikė, bet kuomet jam du žandarai vienu kartu smogė kažkuo per strėnas — sūsmuko...

Kiti žandarai ramiai krėtė jų rubus ir plesdeno daboklės lempa braižydama baisesias figuras — šmeklas daboklės sienose... Iškrėtus rubus liepė rėdytis... Rėdėsi virš valandos laiko... Albinas visai nesivaldė ir švirdinėjo į visas puses Kazio pri laikomas...

Šiaip taip apsirėdžius, žandarai užlaužė rankas ir užpakalį ir tvirtai suriė virvėmis pastumė jė abudu parnūšė žemėn ir paliko.

O Geisterų kaime, kur įvyko susišaudymas, per visą naktį niekas nebemiegojo...

Kostas, Jonas Stainelis, kuris nuo žaizdos buvo labai silpnas, Pijus Stainelis ir kiti vyrai tą pačią naktį traukėsi ginkluoti iš savo gimtojo kaimo...

Iš karto jie buvo nutarę vykti į Dzukiją, bet Jonas buvo silpnas ir vyrai sūprato, jog toli su juo nenukeliaus, o kas svarbiausia, susitikus vokiečiams ir reikalui esant trauktis atsišaudant, tektų arba Joną palikti, su kuo nei vienas būtų nesutikęs, arba taip ilgai vietoje atsisaudyti iki visų žus.

—Vyrai, — tarė Kostas. — Aš galvoju, jog mes toli negalim trauktis, tad geriausia čia pat ieškoti kur pasislėpti ir geriausia antįmiamiausiu valstiejuje — Geižuose... Ten veik visi vyrai sumiti ankščia, neis ieškoti, vokiečiams pakaks apsidirbti su Keturlaukių valstiečium. Jei užtikis... šaudysimės... Taip ir padarė.

Geisterų kaimo gyventojai sprendė vieną svarbiausių ir baisiausių klausimų: KAS BUS? Stainelienė išgirdus apie susišaudymą ir Jono pašovimą, visai nusilpo. Šiek tiek atsigavo, kuomet dukte Antosė pranešė, jog Joniui pasisekė pabėgti ir jis esąs saugioje vietoje.

—Dievas mūsų neapleidžia... — tarė pamaldžiai žmona sudėjus maldai rankas. — Kad tik jis vėl nepakliūtų... Tesitraukia į Dzukiją... Ten geriaut slapstytis... Miškai...

—Pasitraukus... išeis... — ramino Antosė motiną norėdama jai nesakyti visos tiesos, tuo labiau, jog Jonas nuo žaizdos taip silpnas, kad toli negali keliauti.

—Bet kas bus, dukerle, kas bus? — klausinėjo susijaudinus žmonelė. — Suprask, Ilkome vienos dvi... Visų apleistos... Niekas neateina... Visi bijo dargi iš tolo pažūrėti... Uždraskys mus prisiai...

Antosė guodė kiek galėjo, nors pati buvo smarkiai susirupintusi. Kūme buvo pasklidę paskalai, jog ryt prusai atsivės armotas ir viską sausūdy, tik žmonėms leis pasitraukti...

Jau naktį daugelis valstiečių stengėsi iš savo namų visa išgabenti kas vertingesnio pas tolimesnius kitų kaimų gyventojus bijodami, kad rytojaus dieną vokiečiai viską nesunaikintų.

—Aš sakiau... aš sakiau... — kalbėjo bailesnieji, — nieko gerio iš mūsų vyrų darbo nebus... Dabar pamėnėsimė!... Ar apgins jie dabar mus? — Tylik, pagaliau! — pyko kiti. — Visi būtų tōki, kaip mūsų vyrai — seniai nei vieno pruso nebūtų! — Išmuš... sudaužys... Sutėgins... — sukė moters.

Ir išties, rytojaus dieną, sekmadienį, 1916 m. lapkričio 19 d. nuo Vilkpilės ir Rakauskų dvaro pasipylė dvi voros, apie 300 vokiečių ginkluotų šautuvais ir užsmeigtais durtuvais...

(Bus daugiau)

GARSINATI "NAUJIENOSE" JOS TURI DAUG SKAITUTOJŲ APSIMOKA DEL TO, KAD

JONAS YČAS.

Žiupsnys žinių apie Žalgirio mušį

(Iš "Lietuvių Tautos", Vilnius, 1914 m.)

Lietuva savo istorijos pradžioje buvo didžiai svarbi Europos visuomenei, nes viduramžio pabaigoje dievotam jos fanatizmui, tartum, stambeldžių pritruko. Mat, "kryžiaus karai" niekais pasibaigė; be Kipro salos, Europos karžygiai pralaimėjo visus žemės plotus, visas šalis, Rytuose užkariautas. Niekas tada nebe norėjo į Palestiną už marių keliauti guldyti savo galvos už šv. tikėjimą, su musulmonais (vadinamais "pagonimis") iš naujo karą pradėti, kad žeme,

kur Kristaus kraujas varvėjo, iš jų rankų išgelbėjus. Teutonų arba vokiečių ordenas, iš kryžiuočių vienuolių susidedęs, Konrado, lenkų kunigaikščio kviečiamas, atkeliavo į mūsų kraštą ir surado, tartum, kitą Palestiną, kitą šv. žemę, kur Europos sunys galėjo be perstogės savo tikėjimą gairinti, stiprinti "gerais", bažnyčios laiminamais darbais, o tokiu, be abejo, darbu, pasak to baisaus laiko nuomonės, buvo savo tikėjimo platinimas prievarta, net laužais ir kardu, tarp stambeldžių ir klaidikių. Skirtumas tik toks, kad Lietuvoje tų relikvijų, kurių Palestina tiek daug turėjo, negalima buvo rasti, taip pat ir tokių šventų vietų, kaip Jeruzalė ar Beliejus, arba ir upių, kaip Jordanas. Bet stambeldžių buvo kiek norint, ir juos galima buvo "Dievui atgarbės" ("ad majorem Deigloriam") tukstantais žudyti, šimtais krikštinti, ir tai buvo niek nelobesnis darbas, kaip šv. žemės užkariavimas ir Viešpaties grabo iš musulmonų rankų atėmimas. Nenuostabu todėl, kad Europa prapratė į Lietuvą savo narsius karžygius, prisiekusius "tikėjimo gynėjus", siūsti; Lietuva gi daug arčiau, negu buvo Palestina; lietuviai mat ne taip, kaip turkai ar saracėnai, bausis, o karžygs, iš Lietuvos pargrįžęs, visuomet galėjo pasakoti šventoje žemėje su turkais kariavęs, suprask — Lietuva tai ta pati Palestina, šalis visiems iš vardo gerai žinoma.

Vokiečių ordenas tapo Europos forpostu: čia atkeliavę kryžiuočiams talkon iš visur karžygių, su savo rinktinėse kariuomene Europos karaliai, didžiūnai; čia, kovoje su stambeldžiais, gaudavo savo "pentinius" Europos "ritieriai"; kryžiuočių magistras, t. y. vada, buvo mandagaus elgimosi teisėjas ir tikro kariavimo mokytojas: čia lig vėlaus laiko buvo likę visokios senovės padavos (tradicijos). Rymo bažnyčia mylėjo ordeną, todėl tas lietuvių amžinas priešas ir slavų tautos naikintojas buvo visos Europos palaikomas, nes mokėjo visam pasauliui įkalbėti, kokį sunkų ir svarbų darbą jis dirbęs šioje nekultūringoje šalyje, tarp nesuskaitomų stambeldžių. Lietuvių tautos žudymas krikšto platinimu tapo vokiečių viešpatijos platinimu — ir tarytum, kultūros bei civilizacijos darbu virto. Dumdamas visam pasauliui akis, ordenas, daugiausia iš vokiečių susidedęs, vedė savo vokiečių darbu karštai, cnergingai ir, kaip visuomet vokiečiai darė, nuostekliai. Sužinojo jisai visus lietuvių gyvenamas vietas, surašė Lietuvos kelius, surado visas liudelių upių brastas, beveik visus lietuvius suskaitė, turėjo visur savo žvalgų, agentų. Kai suvažiuodavo svečių, tai ordeno magistras, kaip tikras medžiotojas, surengdavo "reizę" jiems pasilinksinti, t. y. karo žygį į lietuvių žemę. O pamėginę apskusti tą mylimą Europos įstaigą, tą prisisiurbusių niekam nekaltų stambeldžių kraujo karžygių, kad jis nepildė savo vienuolio prižadų, nekrikščioniškai elgias, vietoj misijos vien kariavimu užsiima, ne vandeniu o kardu stambeldžius krikštija! Tas iš tikro žmogžudys, savo kaimynus plėšias ir skaudžias, savo valdinių spaudėjas ir išnaudotojas Europos ir, turime pasakyti, popiežių akyse rodėsi pilnu pasišventimo vienuoliu, kryžiuočių idealu, šv. kryžiaus gynėju; jis, tarytum, vien dvasios ir religijos reikalais užsiėmęs, buvo iš tikro geras, pavyzdingas ukio vedėjas, didžurtis, beveik vienintelis Europos bankierius. Ordenu galybė buvo XIV šimtm. jau didelė ir retai kas jo priešais įtikėdavo; visur jo nuskaustas skundėjas budavo pavaromas: eik, melagi, sau nuo manęs, kam žėidi garbę nekaltų tokiu dievobaimingu ordenu žmonių! Europos didžiūnai, karaliai išjuokdavo net tokius skundėjus, kaip padarė prieš Žalgirio mušį anglų Henrikas IV, kai lenkų pasiuntinys skundė kryžiuočius ir teisingo žemaičius, maistą prieš juos pakėlusius vien dėl to, kad, pasak jo, kryžiuočiai nežmoniški elgiais ("atima nuo vyrų moteris, gėdina mergaites, ir tt."), tai tas anglų kara-

KAS PIRKO KARO BONUS

Pereitą savaitę per Universal Savings & Loan Association pirkto Karo Bonus šie asmenys:

- Po \$25.00
 - Ida Livingstone, 1633 Allport Ave.
 - Mary Deegan, 947 W. 18 St.
 - Aldona Kelly, 6940 S. Artesian Ave.
 - Milda Lakas, 6940 S. Artesian Ave.
 - Ruth Lanson, 6940 S. Artesian Ave.
 - John Stastny, 919 W. 18 Pl. N. N.
 - Valeria Gaidelis, 12304 South Halsted St.
- Po \$50.00
 - Meršus Anderson, 22 N. Halsted St., 2 bonus
 - John Stastny, 919 W. 18 Pl.
 - Frank Venskus, 715 W. 21 Pl.
- Po \$100
 - Helen Ambrose, 927 W. 34 Pl.
 - Parbora Baitis, 3620 S. Parnell Ave.
 - Ralph L. Evan, 2519 W. 43 St.
 - Anthony Daunorius, 846 W. Hubbard St.
 - N. N. 3 bondsus
 - John Kumet, 2511 W. 46 St.
 - Joseph Smotelis, 7114 South Campbell Ave.
 - Frank Klikna, 1655 N. Paulina St.
 - Joseph Gaidelis, 12304 South Halsted St.
- Po \$1,000.00
 - N. N.
 - Walter Kiltin

savarankių "Lietuvos karaliū", kaip ordenas dažnai jį vadindavo, tapti. Lietuvai ir lietuvių tautai, jų dėka, sužibo garbingi Vytauto laikai, garsi pražydimio era.

Ordenas gi pradėjo aiškiai tuo laiku tikro avantiuristo rolę vaidinti, kaimynus užplūdinėdamas, arba juos vieną su kitu valdydamas, piudydamas ir visokias bylas prieš jų prasimanymą. Kai Vytautas savarankis tapo ir ordenu lenininku nestojo, su Jogaila patsai galutinai susitaikęs, tai pasklido visoje Europoje vokiečių skundai ant lietuvių bei lenkų: jie skaudžiai labai ordenu, jam gyvoti neleidią! Jei arčiau tyrinėti tuos nerimastavimo apsiereiškimus, tai galima įmanyti ne tik ta priežastis, kad ordenas buvo jau pavojuje, kritiškame padėjime, dėl jo skaudžiamų tautų susivienijimo, bet ir dėl to, kad jo žemėse tais laikais pradėjo senovės tvarka, "šarvuoto kumščio" palaikoma, visiškai irti; jų valdiniai, prasčiokėliai, iš "gyvulių odos", taip skaitant, išaugo, pamaži aukštesnį truputį laipsnį kultūros atžvilgiu pasiekė, savo valdovus gerbi nustojo; prekyba ir pramonė kilo jų šalyse, sutvirtėjo, todėl atsirado šaly karžygių "ritierių" stiprios žemės šalininkų ir miestelėnų luomas. Mat, užkariautose šalyse atsirado daug miestų ir sodžių, nes XIII amžiuje Vakarų Europoje buvo per daug priaugę žmonių ir j Prūsų, Lenkų ir Lietuvių žemę traukė didis kolonistų tvanas. Nematant killo stiprų luomai. 1410 m. buvo ordenu žemėje jau 93 miestai, sodžių buvo apie 1410. Vokiečių kolonistų skaičius užaugo ir jų luomas sustiprėjo. Kaip buvo ordenu turtingas, matome iš to, kad pinigų kasmet j jo kasą iplaukdavo 2/3 to, ką turėjo tuo laiku Venecijos turtingiausia to laiko valstybė.

CLASSIFIED ADS.

HELP WANTED—MALE
Darbininkų Reikia

BERNIUKŲ 16-17 METŲ SENUMO
Defense ir reikalingam civiliam darbu. Turi būti stiprus dirbtuvės darbu. Pastovus darbas dabar ir po karo. Gera mokeskis, plus virš-
laikis. Kreipkitės pirmadienį po 9:00 val. ryto.
TRAVER CORP.
404 N. Sacramento.

HELP WANTED—FEMALE
Darbininkų Reikia

REIKIA MOTERŲ
ARMOUR & CO.
kenuoti ir panašiuose departmentuose.
GERA MOKESTIS.
Kreipkitės į
EMPLOYMENT OFFICE
43rd & Packers Ave.
UNION STOCK YARDS
DIRBTUVEI MERGINŲ
Ranų darbas prie stalu, apsigynimo užsakai, KABO CORSET CO., 729 Milwaukee Avenue.

VYRŲ
dirbti į tearooms už bus boys, food runners, indų plovėjų. Pastovus darbas. Kreipkitės į Employment Office, 3rd floor, Marshall Field and Co., State ir Washington Sts.

HOUSEMEN
dėl cleaning and domestic. Kreipkitės į timekeepers office
EDGEWATER BEACH HOTEL
5349 SHERIDAN ROAD.

REIKALINGAS DARBININKAS
i caferterija daryti sandwiches.
3465 S. Morgan St.

PATYRUSIŲ VYRŲ operuoti elektrinius dalyv presus.
J. CHAPMAN and SONS
884 N. Halsted St.

HANDYMAN
Baltavedžio, tarnauts dirbti roominghouse, Vidutinio amžiaus. FABER, \$110 i mėnesi ir apartamentas. 635 Oakdale. Kreipkitės po 10 val. ryto.

BERNIUKŲ
17 metų arba senesnių dirbti presruimyje
Patyrimo nereikalauja
VALANDOS:
8 ryto iki 4 popiet
4 popiet iki 12 vidurnakčio
12 vidurnak. iki 8 ryto.
Atsiskaite Social Security Numerį, jeigu esat jaunesnis 18 metų, atsi-
neškite gimimo sertifikata.

W. F. HALL
PRINTING COMPANY
4600 DIVERSEY
EMPLOYMENT DEPARTMENT.

REIKALINGAS JANITORIUS
mažam krutamų paveikslų teatrui northsideje. Pastovus ir lengvas darbas. Nereikia prižiūrėti pečiaus. Atsiliepkite asmeniškai room 506.
845 S. WABASH AVE.

FURNISHED ROOMS—TO RENT
Gyvenimui Kambariai
ANT RENDOS IDELIS kambarys prie mažos šeimos northsideje. Tel. MULberry 6232.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai ir Žemė Pardavimui
SERGANTI MOTERIS PARDUODA 2 aukštų mūrinių namų su krautuve ir 2 kary mūrių garažu. Parduos už labai žemą kainą.
2343 So. Leavitt Street.

SUSIRINKIMAI
LIETUVIŲ MOTERŲ DR-JOS "APSVIETOS" susirinkimas įvyks antradienį, sausio 5 d., 7:30 val. vak. Jonistų svetainėje, 814 W. 33 St. Draugės malonėkite skaitlingai atsilankyti. — S. Puniškienė, rašt.

LITHUANIANS
THEY ARE 900,000 STRONG OVER HERE
Are They Eating Food, Wearing Clothes, or Hats or Shoes Made or Sold by YOU?
TALK TO THEM THROUGH THE
NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS
The World's Greatest Lithuanian Daily
The only Lithuanian "Want Ad" newspaper
1739 SOUTH HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

REIKIA MOTERŲ
ARMOUR & CO.
kenuoti ir panašiuose departmentuose.
GERA MOKESTIS.
Kreipkitės į
EMPLOYMENT OFFICE
43rd & Packers Ave.
UNION STOCK YARDS
DIRBTUVEI MERGINŲ
Ranų darbas prie stalu, apsigynimo užsakai, KABO CORSET CO., 729 Milwaukee Avenue.

REIKIA MOTERŲ
ARMOUR & CO.
kenuoti ir panašiuose departmentuose.
GERA MOKESTIS.
Kreipkitės į
EMPLOYMENT OFFICE
43rd & Packers Ave.
UNION STOCK YARDS
DIRBTUVEI MERGINŲ
Ranų darbas prie stalu, apsigynimo užsakai, KABO CORSET CO., 729 Milwaukee Avenue.

REIKIA MOTERŲ
ARMOUR & CO.
kenuoti ir panašiuose departmentuose.
GERA MOKESTIS.
Kreipkitės į
EMPLOYMENT OFFICE
43rd & Packers Ave.
UNION STOCK YARDS
DIRBTUVEI MERGINŲ
Ranų darbas prie stalu, apsigynimo užsakai, KABO CORSET CO., 729 Milwaukee Avenue.

MAIDS
Kreipkitės į housekeepers office
EDGEWATER BEACH HOTEL
5349 SHERIDAN ROAD

100 MOTERŲ
Reikia Tuojau
18 IKI 50 METŲ AMŽIAUS
Nevedusiu, vedusiu, šeiminiuku. Darbas prie reguliarių siuvamų mašinu, siuti vėliausios mados moteriškų dresiu, populiariems kainomis parduodamų. Darbas langvas ir nuolat. Mokėsime kol mokinsitės ir toms, kurios seniai nepraktikuoja namuce. Patyrusiu operatorkos uždirba iki \$35 i savaitę.
SMOLER BROS., Inc.
2300 WABANSIA AVENUE

MERGINŲ ir MOTERŲ
Amžiaus 18 iki 60
Kalėdos jau praėjo, bet MES TURIME LAIMĖTI KARĄ
Ar jūs norite pagelbėti jį laimėti? Mes žinom, kad jūs norite, o mums reikalinga jūsų pagalba
ALGĄ PRADŽIAI 55c I VALANDĄ.
Proga gauti bonus ir viršlaikis. 10% bonus už nakties darbą. Yra gera transportacija. G a t vė-karis atveža tiesiai prie musų durų.
CAMPBELL SOUP CO.
(CENTRAL DIVISION)
1643 W. 47th St.
ARBA
2550 W. 35th St.

PATYRUSIŲ SKUDURŲ IR vil-
nų skirstytojų.
J. CHAPMAN and SONS
884 N. Halsted St.

SIUVAMU MASINŲ OPERATOR-
KŲ. Patyrusiu arba pradiniu, 16-50 metų senumo. Defense pastovus darbas. Dienos arba naktų pakaitos. Šmoutų darbas, viršlaikis, bonusai, apmokamos atostogos.
GLOVEMAKERS, INC.,
1735 DIVERSEY.

MANGLE MERGINŲ LAUNDRES
DARBININKŲ
Gera mokeskis. Pulkios darbo apyvotos. LIFE LAUNDRY, 3210 Armitage Ave.

MOTERŲ IR MERGINŲ
dirbti tearooms už bus girls, waitresses, food runners. Pastovus darbas. Kreipkitės į employment Office 3rd floor, Marshall Field and Co., State ir Washington Streets.

MOTERŲ IR MERGINŲ
Visokio amžiaus lengvam dirbtuvės darbu. Gera mokeskis. EAGLE GRINDING WHEEL COMPANY
2519 W. Fulton Street.

WHOLESALE FURNITURE
Rakandai ir Haisai Pardavimui
MCKEDAMAS CASH—
už rakandus sutaupykite nuo 40 iki 60%. Mes pristatome bile kur. Pasaukite ar rasykite dėl daugiau informacijų. Vien tik nacionaliai žinomi daiktai randasi pas mus.
ALISAUSKAS, SUNUS,
6343 So. Western Ave.,
Chicago, Ill. Tel. REPublic 6061

JONAS WAINAUSKAS
Persikyrė su šiuo pasauliu sausio 3 d., 1943 m., sulaukęs 46 metų amž., gimęs Raseini apskr., Erzvilkoje parap., Džio-gų kaime.
Paliko dideliam nuliudime moterį Oną po tėvais šnerš-kaite, dukterį Lorraine, posu-nį William Roswell, marči-ą Lucille, 2 brolius Antaną Wainauską ir jo šeimą ir Juozapą Balnį, 2 seseris: Rose Clinch ir Veroniką Vaicaitis ir jų šeimynas ir daug kitų giminių, draugų ir pažįstamų, o Lietuvių — tėvą Jurgį ir kitas gimines.
Kunas bus pašarvotas apie 5 val. šiandien namuose 3246 Emerald Ave. Tel. Victory 7059.
Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, sausio 7 d., 1:30 val. popiet iš namų bus nulydėtas i Lietuvių Tautiškas kapines.
Visi a. a. Jono Wainausko giminės, draugai ir pažįstami esat nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse su teikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.
Nuliudė liekame:
Moteris, Duktė, Broliai, Seserys ir kitos Giminės.
Laid. Direkt. Mažeika ir Evanauskas, Tel. YARDS 1138-1139.

JURGIS BELAWICH
Persikyrė su šiuo pasauliu sausio 2 d., 6 val. vakaro, 1943 m., sulaukęs pusės amž., gimęs Merkinės parap.
Paliko dideliam nuliudime moterį Rozaliją ir posu-nį Andriejų Naikelį ir kitas gimines ir draugas.
Kunas pašarvotas P. J. Ridiko kopl., 3354 S. Halsted St.
Laidotuvės įvyks antradienį, sausio 5 d., 2:00 val. po pietų, iš koplyčios bus nulydėtas i Lietuvių Tautiškas kapines.
Visi a. a. Jurgio Belawicho giminės, draugai ir pažįstami esat nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.
Nuliudė liekame:
Moteris, Posunis ir kitos Giminės.
Laid. Direkt. P. J. Ridikas, Tel. YARDS 1419.

LOVEIKIS Siunčiam Gėles Telegramu i Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams.
3316 SO. HALSTED ST. Tel. YARDS 7308

URBA Gėlės Mylimiems Vestuvėms, Bankietams, Laidotuvėms, P a p u o š i m a m s.
GELININKAS
4180 Archer Avenue
Phone LAFAYETTE 5800

PASKOLOS DAROMOS
ANT 1-MŲ MORGICIŲ GREITAI IR PIGIAI MĖNESINIAIS ATMOKĖJIMAIS

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
2202 W. Cermak Road
Telefonas: CANAL 8887
Ben. J. KAZANAUSKAS SEKRETORIUS.

JOHN A. MIKLIK
Persikyrė su šiuo pasauliu sausio 1 d., 3:05 val. ryto, 1943 m., sulaukęs 25 metų amž.,
Paliko dideliam nuliudime motiną Frances, tėvą Antaną, Rockforde, dėdę Michael Miklik, dvi cioces Oną Andrick, ir Evą Wallack.
Kunas pašarvotas namuose 8841 So. Paulina St. Laidotuvės įvyks antradienį, sausio 5 d., 9:30 val. ryto iš namų i šv. Ethelreda parap. bažny-čią, kurioje atsibus gedulin-gos pamaldos už velionio sie-la, o iš ten bus nulydėtas i šv. Kazimiero kapines.
Visi a. a. Jono A. Miklik giminės, draugai ir pažįstami esat nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.
Nuliudė liekame:
Motina, Tėvas, Dėdė, Ciocės ir Giminės.
Laid. Direkt. M. J. O'Hanley Tel. RADELiff 7705.

JOHN A. MIKLIK
Persikyrė su šiuo pasauliu gruodžio 31 d., 11:20 val. ryto, 1942 m. sulaukus pusės amž., gimus Liet.: Raseini apskr., Kražių parap., Trakelių km.
Amerikų išgyveno 36 met. Paliko dideliam nuliudime vyrą Kazimiera, 2 sunus Kazimiera ir Jona Jocius, 2 pusbrolius Rapolą ir Prancišką Stankus ir jų šeimą, brolių Joną Rulinski, pusseserę Jozefą Chakas, jos šeimą ir daug kitų giminių, draugų ir pažįstamų.
Kunas pašarvotas namuose 10155 So. State St. Laidotuvės įvyks pirmadienį, sausio 4 d. 1:30 val. popiet. Iš namų bus nulydėta i Lietuvių Tautiškas kapines.
Visi a. a. Onos Kancevičienės giminės, draugai ir pažįstami esat nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.
Nuliudė liekame:
Vyras, Sunai, Pusbroliai, Bro-lis, Pusseserė ir Giminės.
Laid. Direkt. John F. Eudickis, Tel. YARDS 1741.

A. A.
ONA KANCEVIČIENĖ, po pirmo vyro Sunklodienė, po tėvais Rulinskaitė
Persikyrė su šiuo pasauliu gruodžio 31 d., 11:20 val. ryto, 1942 m. sulaukus pusės amž., gimus Liet.: Raseini apskr., Kražių parap., Trakelių km.
Amerikų išgyveno 36 met. Paliko dideliam nuliudime vyrą Kazimiera, 2 sunus Kazimiera ir Jona Jocius, 2 pusbrolius Rapolą ir Prancišką Stankus ir jų šeimą, brolių Joną Rulinski, pusseserę Jozefą Chakas, jos šeimą ir daug kitų giminių, draugų ir pažįstamų.
Kunas pašarvotas namuose 10155 So. State St. Laidotuvės įvyks pirmadienį, sausio 4 d. 1:30 val. popiet. Iš namų bus nulydėta i Lietuvių Tautiškas kapines.
Visi a. a. Onos Kancevičienės giminės, draugai ir pažįstami esat nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.
Nuliudė liekame:
Vyras, Sunai, Pusbroliai, Bro-lis, Pusseserė ir Giminės.
Laid. Direkt. John F. Eudickis, Tel. YARDS 1741.

lius prasijuokęs: "Mano broleli, ir aš turiu nemaža žemės: kas gi būtų, jei dėl kiekvienos moterpalikės, mano karėvių išgėdintos, kiltų vaidai ir maištai!"
Kadangi taip j mūsų tautos žudymą, kaip dabar j laukinių žvėrių naikinimą, tada žiūrėta, tai 100 metų praėjus, atsirado jau ant lietuvių ir slavų sprando stipra valstybė — viešpatija, persikeitusi pas-kui j dabartinę Prusiją, nieko bendra su katalikų tikyba neturinčią; katalikybės platinimas palengva buvo užmirštas ir dabar, dėl "dievoto" ordenu pasidarbavimo, kat. bažnyčios ir ypač lenkų karaliū, vokiečiai dabar savo galybe visą Europą, varo toliau savo "reizes" j rytus ("nach Osten"), vokiečiai ne vien Mažosios Lietuvos musul broliaus, bet ir savo geradarius lenkus (Poznanies ir Silezijos krašte).
Bet buvo gadynė, kada rodėsi kitaip stosiast — busias galas, pabaiga tam vokiečių milžiniui, busianti atimta galybė iš to katalikybės mylimo vaiko: tai buvo energingo lietuvių didvyrio Vytauto dėka, 500 metų su viršum atgalios žinomam Žalgirio mušiu 1410 m. visur praskambėjus.
II.
Ordenu tolesniam gyvavimui pradėjo XIV šimtmetyje pavojus grasyti; tai atsitiko tuo laiku, kada Lietuva j did-žią galingą valstybę susiorganizo, ir, didžiausia kryžiuočių nelaimė, lietuviai visi krikščionimis tapo, t. y., tarsi krikščionių "paspartą" sau Euro-pos akyse įgijo; kaip ir iš po ordenu kojų žemė pradėjo trauktis, kai stambeldžių oficialių beveik nebeliko ir buvusieji su lenkų valstybe susigimino, Jogailai lenkų karaliū tapus. Toks jau buvo likimas, kad tarytum proto nustoje, jie patys padėjo Vy-tautui, savo didžiūniam ir Amžinajam priešui, Lietuvą iš Jogailos ir lenkų nagų išplėsti ir

MĖRAS EDWARD J. KELLY PASKELBĖ HAYM SALOMON DIENĄ CHICAGOJ

TREČIADIENĮ, SAUSIO 6 DIENĄ

Chicagos mēras Edward J. Kelly paskelbė trečiadienį, sausio 6-tą, Haym Salomon dieną.

Haym Salomon mirė Philadelphiaj prieš 157 metus. Trečiadienį, 6 sausio, bus 157 metų jo mirties sukaktis.

Uo padalinimo Lenkijos Haym Salomon atvyko iš Lenkijos į Ameriką. Amerikoje jis susidėjo su tais, kurie buvo Amerikos revoliucijos šalininkai. Kai 1776 metais britai užėmė New Yorką, tai Haym Salomon pateko į kalėjimą, kaltinamas kaipo šnipas.

Britai davė pasiūlymą Salomonui tarnauti jiems. Jis tačiau darbavosi, kad galėtų pabėgti kai kurie francuzai ir amerikoniai kaliniai iš britų nelaisvės. Pats Salomon pabėgo į Philadelphiaj. Čia tarnavo revoliucinei Amerikos vyriausybei, vedė derybas su svetimomis šalimis tikslu gauti Amerikai paskolas, kartu su Jurgiu Washingtonu ir Robert Morris vadovavo pirmam šalies Victory bonų pardavimo vajui.

Jis paskyrė visą savo turtą Amerikos interesams — skolino pinigų Thomas Jefferson'ui, James Madisonui, John Paul Jonesui, Tadaušui Kosciuškai, generolui St. Clair ir kitiems revoliucijos didvyriams. Haym Salomonui buvo pastatytas Chicagoje gruodžio 15 d. 1941 m. paminklas. Tai atžymėjimas jo pasitarnavimo Amerikai — šaliai, kuri jį priėmė, kurioj jis dirbo ir kurioj mirė.

Ryšium su 157 metų jo mirties sukaktuvėmis Chicagos mēras ir skelbia trečiadienį, sausio 6 dieną, Haym Salomon Dieną. Savo proklamacijoje mēras ragina miesto mokyklas ir kitokias sueigas atpasakoti Amerikos tėvų darbus, jų tarpe ir Haym Salomon darbus, ir suintensyvinoti kampaniją Karo Bonų pardavimui, nes ir šiandien Amerika pergyvena sunkius laikus, kaip kad teko jai pergyventi Haym Salomon dienose.

Patvyniai Padarė Daug Žalos

Oregon City tvenkinys sutruko. Williamette upe nuplaukė pövandenių daugiau nei 1,000,000 pėdų rąstų. Portland, Ore., uosto patruliai praneša, kad ketvirtadalį nuneštų vandens rąstų pavyko išgraižyti. Patruliai saugo tiltus ir įmones, esančias upės pakrantėmis, kad susigrūdę rąstai nepadarytų didelės žalos. Tvenkinys pratruko dėl patvinio.

Oregone patvynys yra didžiausias 50 metų laiku. Šeši žmonės dėl patvinio prarado paslogę. Turtui patvynys padarė žalos apie \$5,000,000.

Ohio valstijoje patvynys išvijo tukstančius žmonių iš jų namų. Čia žalos turtui padaryta apie \$2,500,000.

Indiana valstijoje, apskaičiuojama, 500,000 bušelių nenukirstų kornų dėl patvinio žuvo, nors kareiviai buvo pasiusti į patvinio apylinkes kornus suimti.

Ispėjimas Samdytojams

Neatidėliokit iki paskutinės valandos prašymo, kad paliktų pramonėms reikalingus darbininkus—sako pulk. Paul G. Armstrong, State Director of Selective Service.

Kariuomenėn vyrų verbavimo įstatymas ir patvarkymai ryšium su tuo įstatymu numato, kad reikia palikti pramonėi kai kuriuos kariuomenės amžiaus vyrus. Tai tokius, kurie yra svarbūs karo įmonėms.

Norėdami tokius svarbius karo darbu vyrus pasilaikyti pramonėje, samdytojai turi iš anksto pranešti apie juos lokalinėms drafto taryboms. Tačiau dažnai pasitaiko, kad samdytojai nepadaro to iki paskutinės valandos. Pasitaiko net taip, kad samdytojai sukrunta prašyti atidėjimo, kai jau vertingas jiems samdinyas gauna pašaukimą indukcijai—priėmimui į kariuomenę.

Pulk. Paul G. Armstrong tuo reikalu sako: Mes kart kartėmis esame pareiškę, kad palikimas kai kurių kariuomenės amžiaus vyrų pramonėje yra tik laikinis, yra tik ginkluotų jėgų paskola pramonėi. Mes raginame samdytojus pakeisti visus karinio amžiaus vyrus kitais darbininkais, vyrais, kurie yra senesni nei 38 metų, ir moterimis.

Selective System nenori pakrikdyti pramonę. Tačiau kariuomenės amžiaus vyrai turi eiti į ginkluotas šalis jėgas ir samdytojai privalo kooperuoti tuo tikslu su armija, sako pulkininkas Paul G. Armstrong.

Chicagos Bučeriai Gavo Algų Pakėlimą

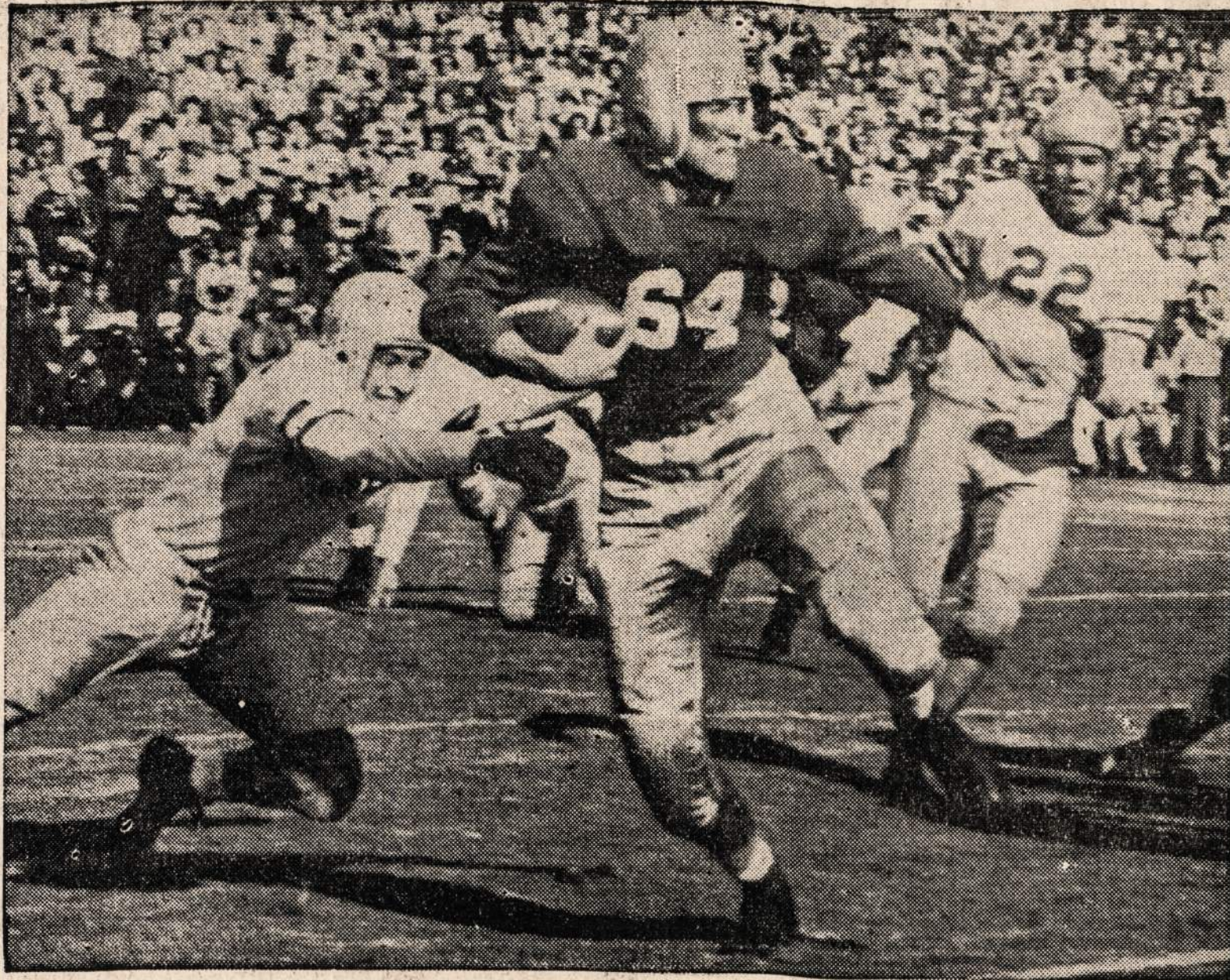
5,000 Chicagos bučerių gavo algų pakėlimą. Taip praneša jų unijos (Amalgamated Meat Cutters Union) viršininkai. Bučerių menedžerių algos pakeltos po \$3.50 savaitėi, o bučerių darbininkų algos pakeltos po \$3 savaitėi. Dabar bučerių darbininkų pagrindinė alga sieks \$45, o menedžerių \$50 savaitėi.

Paskelbtas Naujas Armijos Nuostolių Sąrašas

Karo Departamentas paskelbė naują armijos nuostolių sąrašą. Sąrašas paduoda 407 pavardes vyrų, kurie žuvo keturiuose frontuose.

224 tų vyrų žuvo Afrikoje, 48 Europoje, 99 pietų Pacifike ir 31 pietų vakarų Pacifike. Iš viso paskelbto sąrašo 66 buvo karininkai ir 341 kareivis. Iš to skaičiaus Illinois valstijos vyrų buvo 11, jų tarpe 6 chicagiečiai.

Zuvusiųjų chicagiečių tarpe yra pavardė Pvt. Jacob J. Junkroski, 5528 So. Paulina st. Junkroski veikiausia buvo lenkų kilmės.

Pasadena, Calif. — Futbolo rungtynės tarp Georgia ir U. C. L. A. universitetų komandų Naujų Metų dieną. Georgia universitetas laimėjo 9 punktais prieš 0.

Irita Milzbak (viršuj), 15 metų, su šerifu William Wayland bei savo bičiuliu Robert Williams (po dešinei), 15 metų. Abu jaunuoliai buvo suimti ir padėti Danville (Ill.) ligoninėje. Besislapstydami laukuose, jie beveik sušalo. Jaunuoliai yra iš Chicagos. Pakliuvo jie į bėdą po to, kai Robert bandė taksikabo šoferį apiplėšti ir jį pašovė.

Atgabens Touhy Į Chicagoją

Rytoj, sausio 5 dieną, paskilbęs kalynas Roger Touhy bus vėl atgabentas į Chicagoją iš Jolieto.

Kaip žinoma, Touhy su keliais savo bendrais pabėgo iš Stateville kalėjimo perėitą spali mėnesi. Šiomis dienomis jį ir kai kuriuos jo sėbrus suėmė federaliniai agentai.

Dabar tačiau Touhy giminės, advokato Joseph T. Harrington pagalba, iškėlė kaltinimą, kad Touhy yra laikomas kalėjime neteisėtai. Teisėjas John P. Barnes išleido paliepiamą algabentį Touhy į Chicagoją. Čia kalinio advokatas teisme išdėstys argumentus Touhy interesuose. Prokuratura, žinoma, stengsis paneigti Touhy gynėjo argumentus ir įrodyti, kad jis turi pasilikti kalėjime. Išklauses argumentus abiejų pusių, teisėjas išneš sprendimą dėl sugauto kalinio peticijos.

Pirkite tose krautuvėse, kurios garsinasi "NAUJIENOSE"

5 Nuošimčiai Bus Išskaityti Iš Jusų Algų

Jeigu jau gavote savo čekį po Naujų Metų, tai iš jo buvo išskaityta 5 nuošimčiai. Tai yra vadinami Victory taksai. Juos teks mokėti greta pajamų taksų. Jie bus išskaitomi iš algų visų samdinių, kurie uždirba daugiau nei \$12 savaitėi.

Bombonešio Nelaimėje Žuvo Trys, Išsigelbėjo 16

COLLINSVILLE, Ill. — Perėitą šeštadienį, sausio 2 dieną, čia sudužo didžiulis armijos bombonešis. Trys vyrai nelaimėje žuvo. 16 kitų nusileido žemyn parašiuotais. Keturi nusileidusių buvo lengvai sužeisti. Du žuvo todėl, kad jų parašiuotai neatsidarė.

Bombonešis skrido iš savo bazės Almagorda, N. M., į Topeka, Kansas valstijoje. Kadangi buvo ukanota ir oras buvo sun-

kiu permatomas, tai norėta nusileisti Scott Field aikštėje. Tačiau dėl sunkumo žiūrėti aikštę, lėktuvas praskrido ją ir sudužo.

Žuvusiųjų vardai iš karto nepaduoti. Pirmiausia bus išpėti apie nelaimę žuvusiųjų artimiausi giminės.

Reikalauš Brangesnių Kainų Pienui

Šiandien, pirmadienį, įeina galion pakėlimas kainų pienui Chicagoje. Pakėlimą kainų užgyrė Kainų Administracija Washingtono.

Tačiau pieno kompanijos nepatenkintos duotu pakėlimu. Šią savaitę pieno kompanijų atstovai Washingtono turės pasitarimų su Kainų Ofiso Administracija. Kompanijos reikalauš, kad pieno kainos būtų pakeltos aukščiau, ne kad valdžia jas pakėlė. Ar valdžia kompanijų reikalavimą patenkins, parodys netolima ateitis.

Garsinkitės 'N-nose'

Dėdės Pasakoriaus Skiltis

Skaitykit mano skiltį, tegul jusų mintys puola kur papuls. — VBA.

Ar Galite Atpėti Ateitį?

Ką Mums Žada 1943 Metai?

Jūs skaitote laikašėius, jūs klausotės pranešimų per radiją, jūs žinote, kaip gyvena visas pasaulis dabartiniu laiku. Mes visi norime sužinoti, ką mums žada duoti 1943 metai. Štai yra gera proga mūsų burtininkams ir raganiams pasižymėti. Kartu ir jūs, mielas skaitytoja, galite pareikšti savo nuomonę, prisiųsdamas savo atsakymą į žemiau paduotus klausimus. Visi rinti atsakymai bus patalpinti į Dėdės Pasakoriaus skiltį.

Klausimai

- 1—Kada pasibaigs karas? paduokit mėnesį ir metus.
- 2—Kuri ašies šalis bus pirma sumušta—Vokietija, Italija, ar Japonija?
- 3—Karui pasibaigus, ar mes turėsim bedarbę ar gerus laikus?
- 4—Ar Lietuva atgaus savo nepriklausomybę?
- 5—Kas bus išrinktas Lietuvos nauju prezidentu?
- 6—Smetona ir Paleckis ar sugrįš atgal į Lietuvą?

7—Ar Lietuva atgaus Vilnių ir Klaipėdos kraštą?

8—Ar išvežti į Sibirą ir į Vokietiją lietuviai sugrįš atgal į Lietuvą?

9—Ar bus išleisti nauji bonai Lietuvai atsteigti?

10—Ar pasiliks savo pareigose dabartiniai Lietuvos konsulai, ar bus kiti jų vietoms užimti?

11—Jeigu Lietuva patektų ruskio globon, ar jūs vyksitė ten apsigyventi?

12—Karui pasibaigus, ar Rusijoje pasiliks komunizmas, ar bus atsteigta laisva demokratija?

Visi šitie klausimai rišasi su ateitimi. Perskaitykit visus iš ciles ir tada spreskit, į katruos galite duoti savo atsakymą. Jums patiems bus įdomu patirti savo gabumus atėičiai atspėti. Iškirpkite paduotus klausimus, parašykite savo atsakymus ir padėkit ten, kur už metų laiko ar vėliaus jūs patys galėsit paminti, ir tada patirsit, kiek ar ti jusų atsakymai supuola su tiesa. Tačiau, kurie norite, kad jusų atsakymai tilptų į Dėdės Pasakoriaus skiltį, prisiųskit man juos Naujienų antrašu.

Savo atsakymus aš paduosiu sekantį pirmadienį.

Areštavo Moteriškę, Kuri Nudavė Vyru Esanti

Policija suėmė 30 metų moteriškę, kuri sakosi esanti Mildred Allen, Wisconsin valstijos, Euclare apylinkės fermerio dukte. Moteriškė jau dvyliką metų nuduoda esanti vyrų ir vadinosi Thomas Vernon.

Ji sakosi praėity operavusi konstrukcijos kompaniją Rock Falls miestely, Illinois valstijoje. Pastaruoju laiku ji operuoja fotografijų studiją adresu 3127 Armitage ave.

Kartu su ja buvo suimta Esther Hoffman, 29 metų, dukte Dr. Hoffmano, kuris gyvena ir praktikuoja mediciną Akron mieste, Ohio valstijoje. Esther Hoffman nudavė esanti Mildred Allen žmona ir vadinosi Mrs. Vernon. Ji dirbo taipgi studijoje.

Abi moteriškės, besivadindamos vyrų ir žmona, pateko į policijos rankas, kai nusipirko iš ponios Vivian Anderson, 21 metų (1833 N. Albany avenue), jos keturių mėnesių dukterį už \$2.

I policijos rankas jos pateko štai kodėl. Dr-ro Hoffmano dukte pranešė tėvui, kad ji laukianti kudikio. Kiek laiko praėjus, ji išpėjo daktarą, kad kudikio susilauksianti vėliau. Tatai tėvui, kaipo daktarui, pasirodė nuziurėtina. Jis atvyko Chicago, pamatė dukterį ir jos "vyrą" ir painformavo apie jas policiją. Gi policijoje išėjo aikštėn faktas, kad ir Mr. ir Mrs. Vernon abidvi yra

moteriškės. Mildred Allen sakosi, kad ji nieko blogo nepadariusi, jokių nusikaltimų nepapildžiusi ir kad toliau eis vyro vardu. Vyro gi rolę ji pradėjusi vaidinti dar kolegijoje budama. Vyro rolėje, sako ji, yra lengviau gyvenimas pasidaryti, nes vyrai turį daugiau progų.

Vagiliai Pašovė Sargą

Joseph Stanowski, 48 metų, North Western geležinkelio sargas, perėitą sekmdienį pastebėjo tris vyrus, kurie vogė batus skiriamus armijai. Vagiliai darbuosiai prie 15 gatvės ir Jefferson st. Kai vagiliai nepaklausė jo paliepimo pasiduoti, tai Stanowski pradėjo į juos šaudyti. Vagiliai atsakė šūviais. Jie pašovė Stanowski du kartus į koją. Ar jis pašovė kurį nors iš vagilių, Stanowski nežino.

AR JIESKAI DARBO?

SKAITYK KASDIEN NAUJIENAS IR TEMYK SKILTIS

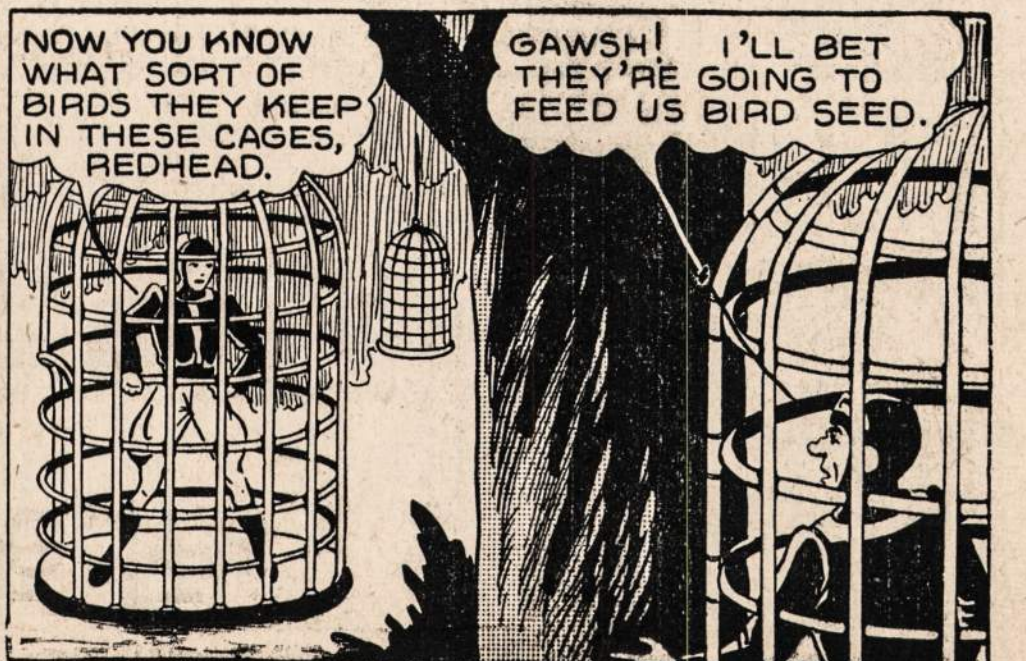
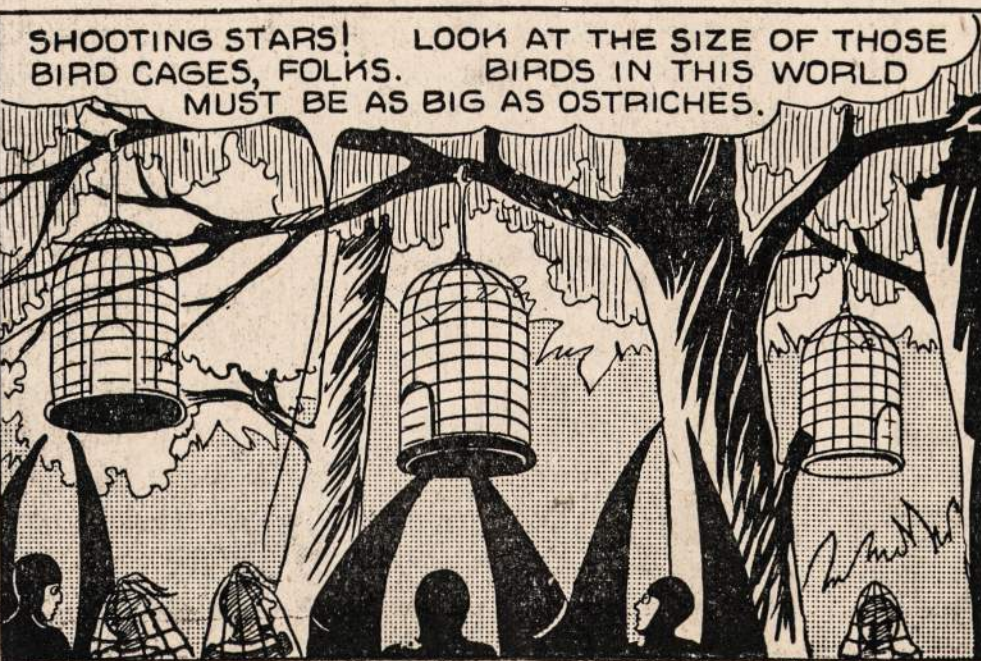
"REIKIA DARBININKU"

Lietuviai taipgi perka ir parduoda ir progas suzino tikrai per NAUJIENAS

1739 South Halsted Street, CHICAGO, ILL.

1943	JANUARY	1943				
SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
	1	2				
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

JACK SWIFT

Garsinkitės "N-nose"